

Flodlandskap. Kat. 137.
Enskild ägo.

Den här trakten av Touraine är nog mycket vacker, o. jag målar den med stor sympati. Men jag måste ha havet för att bli kär, o. det har jag inte. La Loire, hur bred o. vacker hon än är, det är inte det stora, salta i alla fall. Bara surrogat. O. som du vet bättre än någon, så är en kärleksfull målning, om ock lite' trubbig, många spadtag bättre än den som är bara sympatisk, om också skicklig.

Emellertid behöver jag ej skämmas över det tiotal dukar jag gjort den här gången; inte yves jag över dem heller.

Skriv ett par ord så är du vänlig. Det är så förbaskat svårt för mig för tillfället. Mor min har ett par skvallerbyttor retat upp mot mig, så att hon sa' hon inte ens ville sända mig respengar hem.

Hälsa din fru o. barnen, samt vänner o. kamrater.

Handslag
Aguéli.

P. S. Se här ett par ord till förklaring hur jag kom så illa fast. Jag blev egentligen bjuden hit ut, men på ett ställe där ingenting intressant fanns att måla. Bara torra vinberg omkring en exercisplats (l'Ecole de tir de Ruchard), en linialjämnad ljung. Två mil därifrån, mycket vackra landskap i en stor deltanejd, mellan Indre et La Loire, som gå nästan parallella en lång väg. Jag lämnade gästfriheten o. tog in på en liten krog,

Studiehuvud.
Tillhör förste stadsläkare Carl Friberg, Sala.

7.

Reservations nr: 121
Låntagar-id: 1960209

2023-08-02

Hämtas på: Bredängs bibliotek — Reservation

Titel

Gauffin, Axel, Ivan Aguéli. D. 1 1940

Etikett

80018039112

Kommentar:

Infångad: BRE- Personal

hälften på Guds försyn, hälften på hopp om något tillrundade respengar. Nu har jag bara Guds försyn kvar, utan annan förhoppning.

Adr: Mr. Aguéli
Artiste-Peintre
Poste-Restante
Azay-le-Rideau (Indre et Loire).

Varifrån räddningen ur denna tragiska belägenhet äntligen kom, få vi veta av ett brev från Aguéli till Richard Bergh, skrivet i Egypten i januari 1914. Av detta brev framgår att Aguéli efter vistelsen i Azay-le-Rideau över Langeais återvänt till Paris. Han skriver:

I Touraine blev vädret dåligt. Ofta regn en vecka i ett sträck. Krediten sjuknade. Är ännu skyldig 100 frs där hos föga rikt men mycket präktigt folk. Reste till Paris för en Egyptenaffär eller för att resa till Bretagne, där jag har vänner och meningsfränder. Det blev Egypten, *ehuru jag ej hade ett öre.* Det är troligt att om jag hade haft *något* pengar, så skulle jag snarare ha rest till Bretagne. En handlande ville göra studieresa (affärsstudier) i Egypten. Tog mig med sig på vissa villkor, med framtidslöften under vissa förutsättningar. Skulle sätta honom i förbindelse med hederligt o. sannfärdigt folk, som både *veta o. vilja* säga rätta förhållandet på saker o. ting. Sånt är sällsynt i orienten. Skulle ge'n arabiska lektioner o. s. v. I händelse av framgång lovades jag rikt levebröd för några timmars arbete om dagen med kontroll o. korrespondens. Jag antog anbudet, i synnerhet därför att jag *ej hade något annat val.* Reste alltså på Guds försyn, som vanligt. Tänkte att i *värsta fall* så finge jag åtminstone tillfredsställelsen att dö i solen, »crever au soleil», o. detta till på köpet i närheten av några helgongravar här som äro mig kära. Märk alltså att jag kom hit, inte därför att jag hade pengar, men just för motsatsens skull, för att jag hade kniven på strupen. Tack vare Vår Herre att det inte gick värre än så.

Man har anledning frukta att mycket av vad Aguéli utförde sommaren och hösten 1913 vid Seines och Oises, Indres och Loires stränder har gått förlorat, och det erbjuder numera oövervinneliga svårigheter att med bestämdhet lokalisera de bevarade dukarna. Men detta spelar mindre roll. De ha aldrig sökt sitt värde som topografiska skildringar och vedutor. De höra hemma i den förklarade värld som äntligen hade öppnat sig för Ivan Aguéli.

EGYPTEN.

I början av december 1913 stiger Ivan Aguéli åter, för sista gången, i land på Afrikas kust. Han känner sig nervös och flyttar från hotell till hotell. Den 17 december skriver han att han har haft en dröm på natten som gjort honom full av oro, och han ber modern låta honom veta att intet ont har vederfarits henne. Minnena gå tillbaka till det första besöket, nitton år

tidigare, och så en dag slår Aguéli sig ned och skriver en hälsning till sin gamle vän Werner von Hausen i Grankulla vid Helsingfors.

Hedersbror o. gamle vän!

Nu ä' vi i Egypten igen — — jag får börja ta skadan igen för ett par års lång vinter. — Jag blev så glad hemma i Sverige att få igen en massa gamla saker, ungdomsarbeten. Med dem kan jag bevisa att jag egentligen gått min raka väg framåt från första början. Tala om vad jag blitt för kurre. Det vet man inte än, ty jag utvecklas fortfarande.

Aguéli ber von Hausen att söka placera artiklar av honom i någon finsk tidning. Han önskar skriva om detta Egypten som förändrat sig så mycket sedan han var här senast. Brevet slutar med följande värdesättning av konstnärskamraterna hemma: Wilhelmson, Nordström, Bergh o. von Hennigs äro de bästa artisterna i Sverige.

Antagligen i mitten av januari 1914 skriver Aguéli följande märkliga brev till Richard Bergh.

Hedersbror.

Tack för vänliga brev, det första avsändt 4 dec. 1913, fick jag en månad senare. Det måste springa efter mig Azay, Langeais, Paris o. sist Kairo. Det andra, av 8 dec. 1914, mottog jag i går.

Eftersom du så vänligt intresserar dig för min obetydliga person, så vet att jag för att kunna måla måste vara: 1°) *utom s t a d*, 2°) utom *h u s*. *Allt vad som befinner sig under tak förlorar allt måleriskt intresse f ö r m i g*. Kommer jag någonsin att bli så pass skicklig att jag kan måla *utan någon fri luft att se efter?* Det *önskar* jag, men vågar ej hoppas på't. Är saken möjlig?? — har tecknat i städer — har aldrig kunnat måla där. Övergav målning då ödet band mig fast i världsstäder.

Denna gång har varken gråt eller skratt något att göra med min Egyptenresa. Ödet, som vanligt, som varken är blitt eller oblitt. Jag höll mig för skratt i följd av handelsmannens halsband på mig. Höll mig för gråt av: 1°) gammal vana, 2°) att i Egypten har jag 10 timmars dagsljus på dygnet, då däremot jag knappt hade hälften i Europa vid juletiden. Så är Egypten en av världens solrikaste länder. Detta för målaren. Metafysikern vet att *ödet* är mäktigare än *solen*, samt att *kärleken* är mäktigare än *ödet*. Men jag har förlorat mycken tid, åtminstone från mänsklig synpunkt sett, o. jag behöver ta' skadan igen. Oaktat de stora minnena o. de härliga monumenten, så är Egypten för mig i synnerhet ett arbetsland. Dubbelt så många arbetstimmar på dagen mot annorstädes. En palmgrupp mot sandbergen har *för mig* mycket större intresse än pyramiderna. Jag gör alla nödvändiga o. övliga bockar för all sorts civilisation, i synnerhet för att bli fri från den. Den är andras syntes av tillvaron. Mjuka tjänare, men den är ej *min*. O. nu är jag nog högfärdig att tro att en *sann* Aguéli, fastän dålig, har större värde än en *falsk* Leonardo, om också skickligt utförd.

Mina drömmars land är emellertid varken Egypten eller Indien, utan halvön Malakka, Java o. Sumatra, Indonésien med ett ord. Fick en aning om dessa länder av Ceylon, som är deras förpost i landskapsväg. Malabarkusten är också ngt i den stilen, men resten av Indien är ngt helt annat.

Afrikanskt landskap. Kat. 147.
Tillhör H. K. H. Prins Eugen.

Hela december var jag upptagen med att betala min resa, tidsförlusten var ej så svår, ty denna vinter är *ovanligt* dålig. Sant är att vi ej ha — 15 % mer snöstormar; men då vi ha under + 15°, så tycka vi illa vara. Moln o. *kyliga* sandstormar som alldeles förstöra landskapet. Nu är emellertid det värsta över. Planerat flere dukar. Men jag är tvungen in till Kairo en gång om dagen för att få något mat i ansiktet, d. v. s. pengar till denna mat. Detta är stort avbräck. Målningen är som kärleken. Då man håller på med den, så *kan* man omöjligen hålla på med ngt annat. Måla på lediga stunder är lögn i fan. Hur i jössö nammen bär sig prins Eugen åt för att kunna måla så bra som han gör med alla en Kungl. Höghets straffarbeten? Jag har haft några svartsjuka maitresser i mitt liv, men Peinturen är den svartsjukaste av dem allihop. Stört omöjligt att köra parhästar med henne i seldonet, ännu mindre fyrspann.

Det var ett stort fel av mig att ej skriva genast o. tala om rätta förhållandet. Men som jag nyss förut hade skrivit o. sänt i väg ett trettiotal brevkort med jul o. nyår på, utan att ha fått ett enda svar igen, ansåg jag pennan vara ett tortyrredskap endast, o. postverket ett bedrägeri. Det är nu galenskap förstås, men om jag vore förståndig o. eftertänksam, så skulle jag ej vara den jag är.

Ditt första brev kom alltså som Guds försyn o. förverkligade ordspråket om att då nöden är som störst är hjälpen närmast. Ty jag såg rakt ingen utväg ur min svåra belägenhet. Nu vågar jag be dig hålla vid makt prinsens vänliga avsikt angående mig.

Emellertid behöver jag ej så mycket som 250 kr. Det är mycket bättre om han kunde ge mig hälvten på förhand med mindre tvekan än att ge mig omtalta summan (250) efter något betänkande. Jag är emellertid hänvisad till denna lösning av saken, ty min belägenhet är *mer än kritisk*, o. jag har svårt att taga mig fram dessa tre veckor som fordras för att få svar från dig. Så måste jag, för att arbeta bra, lämna Kairo helt o. hållet, antingen för Samiette eller också för Fayonne eller Aswär. Tack vare min naturism, så har jag ringa behov i matväg, men jag behöver res-, flytt- o. inredningspengar samt diverse verktyg, en maskin av min uppfinning för att skydda duken från solen, då nu det vanliga parasollet ej duger till något här. Ljuset kommer från alla håll. Så är det färgnöd en smula.

Har skrivit efter mina arbeten från Azay. Bry de sig om att expediera dem? Kunna de hitta på de minst dåliga, efter min anvisning härifrån? That is the question.

Du gjorde för mig mycket mer än jag begärde. Är, som jag sade i oktoberbrevet, föga villig att visa dessa saker åt prins Eugen.

Det fordras hela min erfarenhet av din utsökta vänlighet o. fördragsamhet mot mig för att jag skall våga visa dem för dig. De behagade emellertid Greve F. U. Wrangel så pass att jag själv fick en liten skymt aktning för dem. Men upprepar jag, att de äro *yttersta graden av uselhet o a k t a t* mitt allvarliga arbete på dem. De blevo ej bättre ty: 1°) Det ostadiga vädret tillät mig ej fördjupa mig på dem, 2°) Fattades nödvändigt material. Intet skydd för den växlande dagern.. Ett helt färgelement (det gula) måste jag slarva mig ifrån. Hade ej vad som fordrades i tubväg. Deras enda merit är en viss naturkänsla, som tröstar mig, ty jag såg La Touraine för första gången då jag mötte dem. O. så märka de min återkomst till målningen, d. v. s. naturen efter så lång frånvaro. Men allt detta är personligheter som möjligen intressera en gynnsam vän, men som ej ha det minsta av värde för en köpare.

Skall jag emellertid sända dem så fort jag får dem, o. så får du döma själv. Jag hoppas kunna sända ngt bättre härifrån på samma gång. Vågar jag på nytt bedja dig bevara prinsens löfte o. sända mig 125 kronor (postanvisning helst) som förhand på en vigtigare tavla att göra här i Egypten. Om han t. o. m. skulle tycka om Loire-dukarna — föga troligt — så gör jag nog bäst i att endast lämna dem »sous bénéfice d'inventaire», reserverande mig rätten att byta ut dem då jag gjort något bättre.

Tjugu sidor. Nog för i dag, fortsätter detta brev om ett par dagar. Till dess min vänliga hälsning till familjen — till gemensamma vänner. Och mer tack än min penna kan förklara,

Aguéli.

Ett nytt brev till Bergh berättar att han fått de 125 kronorna från Prins Eugen och att paketet har anlänt från Paris. »Det har kommit, innehållande några av de *minst dåliga* sakerna från Touraine. Skall sända dem till dig om ett par dagar, men ber jag dig ej glömma att jag själv anser dem vara *under all kritik*.»

Har skilt av allt extra göra här o. börjat måla. Fick ett brev med trycksaker angående Baltiska utställningen. Tiden är knapp; primo. Sekundo: jag vill ej underkasta mig annan jury än en där du, Nordström, Wilhelmson o. von Hennigs kunna få högsta ordet. Jag skulle emellertid gerna veta *vem* tänkte på mig med anmälan om saken. Om tillsändelsen av prospectus o. s. v. är en artighet, så är jag ytterligt känslig härför o. skall

svara härpå så civiliserat som det är mig möjligt. Men jag kan ej få någonting färdigt till den 1sta april, möjligen till den 15 april. Kommer Konstnärsförbundet att deltaga i Malmö ex. 1914, Baltiska? Får jag komma med på ett hörn? Jag förmodar att ingen annan än Eug. Jansson gör motstånd, så mycket mer som mina dukar äro små.

— — —

Mycket ruggig är jag denna fredag. Skall flytta o. vet ej vart. Såg härliga landskap i går i en liten by nära här *Bask-til*, citronlandet. Gjorde stor diplomatisk ansträngning för att få dom att visa mig bostad. Såg en som ej var illa, o. nu grubblar jag över om det finns mycke löss eller bara litet löss i stugan, o. vilket fanstyg bönderna möjligen kunna hitta på för att trilskas med mig.

Mera nästa gång,

tillgivna o. tacksamma

Aguéli.

Tyvärr visade sig det ressällskap som förhjälpt Aguéli från Frankrike till Egypten ej hålla vad det hade lovat. Den 26 april 1914 skriver Aguéli till modern.

Kära mor,

Jag har ej skrivit till dig för att jag varit ytterst bekymrad. Jag reste hit med några fransmän som ville sätta upp en affär här. De skulle behöva min hjälp ungefär sex månader mot mycket hederlig vedergällning. Intet kontrakt gjordes, men som jag fick biljett o. en god handpenning så gav jag mig i väg. Detta skedde i december förra året. Här blev jag mycket missbelåten med dem, i synnerhet därför att de umgingos med ökända bedragare. Jag såg de hade andra avsikter än dem vi hade talat om i Paris. Så skildes vi åt, o. ett par av dem togo likaledes deras Mats ur skolan. Jag vet ej vad det blev utav kompagniet, men affären synes ej till. De som gingo ut med mig, dem ser jag ofta o. vi äro vänner. I slutet på december var jag alldeles utblottad, men så fick jag ett räddningsbrev från Richard Bergh med en fin beställning från Prins Eugen samt en liten handpenning. Det blev hjälp i nöden och luft i luckan, o. så började arbeta med full fart på landet, i en avlägsen by, mycket vackert, men där ingen målare varit förr o. där folket voro halvilda. Emellertid gick allt bra en tid, men utan *någonting från min sida* så blevo folket ytterst fientliga mot mig. Orsaken till denna förändring skulle jag gärna vilja veta, men det är omöjligt, ty här går allting på lömska o. hemliga vägar, o. falskt vittnesbörd är ett hederligt yrke. Ingenting att göra med dem. Jag är alldeles ensam därute o. döv till på köpet, så det blev allt värre o. värre o. häromdagen så var jag rent utav i livsfara, samt förlorade min penningpung (berövades), o. en del målarmateriel förstördes. O. nu står jag där. Allt mitt föregående arbete är förlorat, ty det är mig omöjligt att fortsätta. Jag kan ej få soldater utkommenderade med mig; o. i alla fall, en gång soldaterna borta, så börjas det på nytt.

Till råga på olyckan så är jag alldeles utfattig, o. kan ej flytta o. bereda mig ny bostad i en ny trakt. Det fordras det pengar till.

Det är svårt för mig att få min rätt av dem också, ty svenske generalkonsuln har rest hem till Sverige, o. vicekonsuln, en engelsman, känner ej till mig.

Min ställning är alldeles förtvivlad o. alla mina förhoppningar brutna, om du ej nu hjälper mig. Bergh o. mina andra vänner kunna ej hjälpa mig förrän framåt höstsidan, o. därför får jag på det innerligaste bedja dig hjälpa mig, ty annars är jag alldeles för-

lorad. Jag ber dig vänligast sända mig 111 (etthundraelva) kronor, d. v. s. 6 Livres Egyptiennes, så att jag får resa härifrån till en gästvänligare o. mera upplyst trakt. Jag kan leva i Egypten för 35 à 40 krr i månaden, o. om jag kan reda mig till hösten, så har jag med Guds hjälp avslutat mina beställningar o. fått så pass mycket pengar att jag kan betala igen vad du lånat mig här o. i Frankrike.

Tänk så sorgligt här är. Jag har finfint arbete på beställning, o. jag kan utföra det på utmärkt sätt. Med sorg ser jag arbetsdag efter arbetsdag gå förlorad i tvungen overksamhet. Allt detta för ett hundratal vidskepliga vildar som leva utom all människorätt.

Det är nog av vidskepelse som de handlat. De se att jag är ensam ute o. sysslar med saker som de ej förstå o. som de ej ha sett förut. De inbilla sig alla möjliga galenskaper, o. ingenting i världen kan få dem att taga reson. Om jag ej kan få myndigheterna på min sida så är det rakt ingenting att göra. Vore generalkonsuln här så ginge det nog bra, men det kan dröja många veckor innan de ens bry sig om saken, om ens någonsin.

De hava blivit upphetsade av någon fanatiker, som ingen kan få reda på. Liknande saker hända ofta, o. det kunde ha gått mycket värre.

Tillgivne sonen
Aguéli.

Här skördas säden.
Kairo 26 april 1914.

Kairo, den 19 maj 1914.

Kära mor,

Tusen tack för vänliga brevet jag fick i förrgår (onsdagen) o. postanvisningen som jag tog emot i går! Jag är dig oändligt tacksam, ej endast för din uppoffring, men i synnerhet för din beredvillighet att hjälpa mig i denna nödens stund.

Jag har knappast varit så svårt ute förr. Under mer än två månader så har det varit mig *alldeles omöjligt* att arbeta utomhus. Packet har blivit uppretat av någon okänd orsak, vidskepelse, fanatism o. naturlig illvilja. Det ligger något mycket besynnerligt bakom det där, o. jag söker efter orsaken. Som jag är döv, så kan jag ej tala med dem o. sålunda få dem till reson som jag gjorde förr i världen. För fattig är jag att ha en tjänare med mig. Nu ska' det bli process utav. Ty svenske konsuln har slutligen börjat göra sin skyldighet. Jag tror att jag har hans första biträde, en präktig parisare, att tacka för att han äntligen tagit saken om hand.

Svenskarna här sitta alla på sina kontor o. begripa ej ett dugg hur det går till. Dom ä' ena förbaskade nötstättar. Den enda som ville hjälpa mig något var en herr G. Lindström, som varit i Paris.

Då jag säger att jag blev rövad så är det som jag säger. Det är ett rån mitt på ljusa dagen. Polisen o. myndigheterna skämmas o. försökte att skrämma mig så att jag skulle hålla mig tyst, men det gick inte. Om jag också ej kan få ersättning för min förlorade tid, så får jag åtminstone hedern igen genom att visa mina gynnare i Stockholm, Prins Eugen och Richard Bergh, att det är av laga hinder som jag ej kunnat utföra de arbeten jag lovat.

Posten går snart. Skriver mer om några dagar. Nu kan jag endast upprepa hur jag är tacksam mot dig som *genast* hjälpte mig i den här motgången. Så ber jag dig vara övertygad om att om jag haft något att förebrå mig så skulle jag ej anklagat någon annan än mig själv. Tillgivne

Sonen.

Kairo, 1 juni.

Kära mor,

Jag hoppas du fått brev o. tack för dina pengar, som voro räddning ur stor fara. Jag har flyttat till ett annat ställe, o. minns aldrig att jag bott så vackert förr. Jag har en härlig utsikt över Nilfloden, som rinner knappt femtio meter från min dörr, så över fält med palmlunder, så över ökenbergen. Jag bor på en stor ö, som likafullt ligger under Kairos polismyndighet.

Jag är mycket bekymrad o. ledsen, ty under så långa år jag varit här, så har aldrig något inträffat. Jag finner ingen förklaring heller, men här går allting på lömska o. hemliga stigar. Emellertid är ej faran så stor nu, här.

Jag är emellertid utledsen o. ville så gärna resa till ett land där det finns ordning o. säkerhet. Det är engelska kolonier ej så långt härifrån. Jag skulle så gärna vilja resa dit.

Hälsan är god. Jag har aldrig mått så bra förr, utom vid havskusten.

Tack vare min bostad så kan jag arbeta något så när, t. o. m. om fientligheterna börja här också. D. v. s. tiden är ej alldeles förlorad. Men i september vill jag resa min väg, ty värmen här gör mig mycket gott. Vi ha 30 grader i skuggan alla dagar. Jag börjar höra litet, o. vagnar o. s. v. hör jag mycket bra. Jag samlar nu alla krafter för att möjligen lyckas vid stora Paris-utställningen, som skall äga rum nästa år. Jag får bedja dig vänligen hjälpa mig till dess. Här behöver jag ej så mycket. Mitt rum betalar jag 8 kronor i månaden. Jag lever bra på en krona om dagen. Tjänare är nödvändigt att ha.

Kära mor,

Tack för vänliga brevet med lyckönskningar! Jag har tillsvidare fred o. ro, men jag har aldrig förr varit så svårt ute.

I Paris blev jag varken rövad, bestulen eller bedragen. Jag förlorade pengar som flere andra, iföljd av olyckliga förhållanden, som alla affärer voro uti. Men här har jag rentav blivit rövad, då man nämligen tagit pengar *med våld* ifrån mig. Det är en mycket lång historia. Min konsul tycker att jag varit högst oförsiktig att gå ensam bland dessa vildar. Men jag har ju varit här i över åtta år utan att ha haft det minsta obehag. Men förut så kunde jag prata med dem o. svara på tal.

Vi få nu se hur det går, men i alla fall så förlorar jag en dyrbar tid. Jag skulle så gärna vilja resa härifrån, antingen till Italien eller också till en engelsk koloni.

Jag har skrivit o. lyckönskat Professor Söderblom till hans utnämning. Men är det ej till Ärkebiskop som han blivit utnämnd?

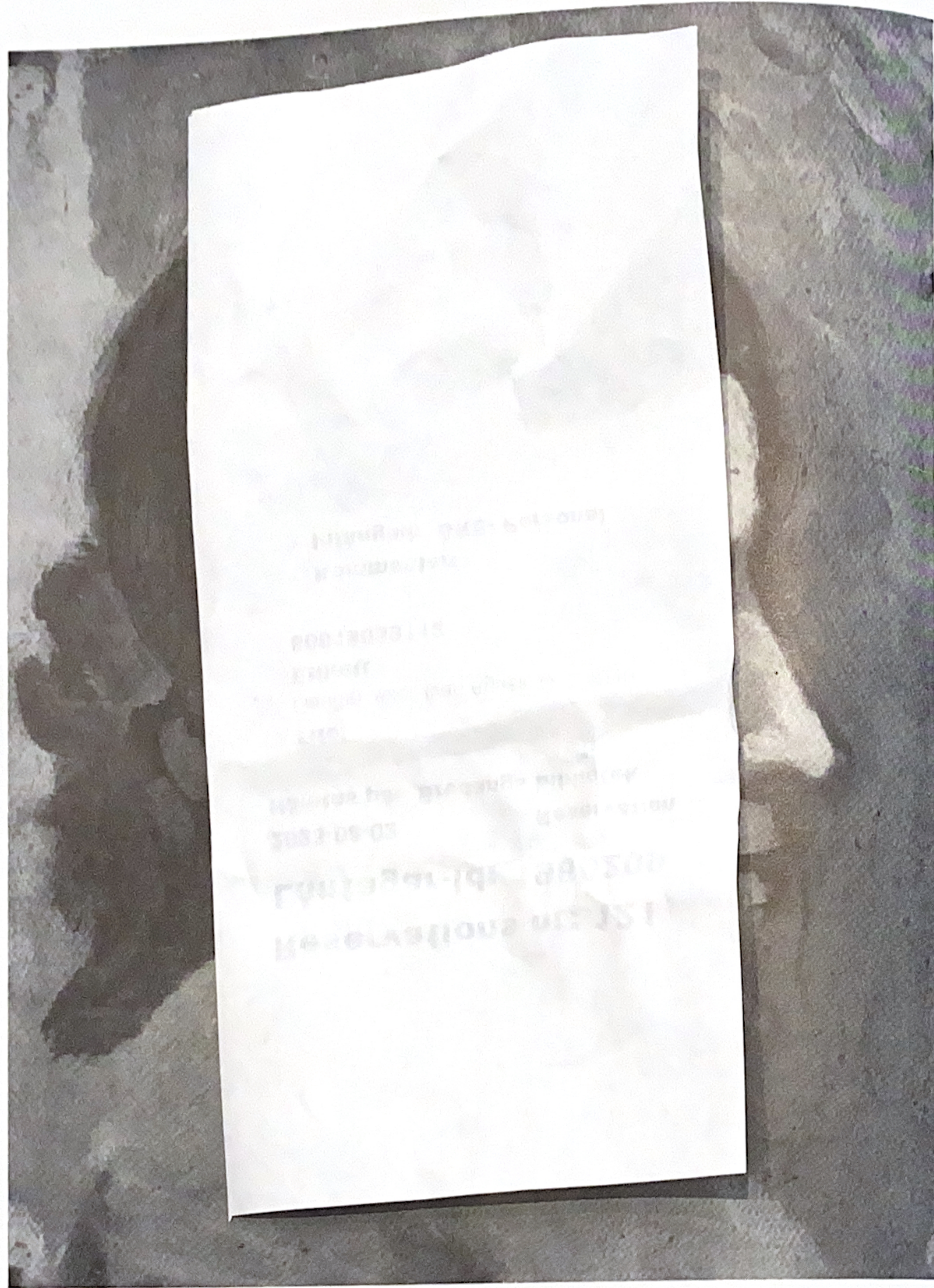
Jag funderar på att taga upp gamla idéen om druvaffären, vilket går bra för sig i Italien, där druvorna aldrig slå fel o. där de äro billigare än i Frankrike. Jag har goda vänner i Italien som kunna hjälpa mig till rätta.

Med hälsan är det utmärkt. Jag har aldrig mått så bra förr, o. värmen gör underverk. Jag vill emellertid resa till en varmare ort på hösten. Ty ju varmare jag har, ju bättre mår jag.

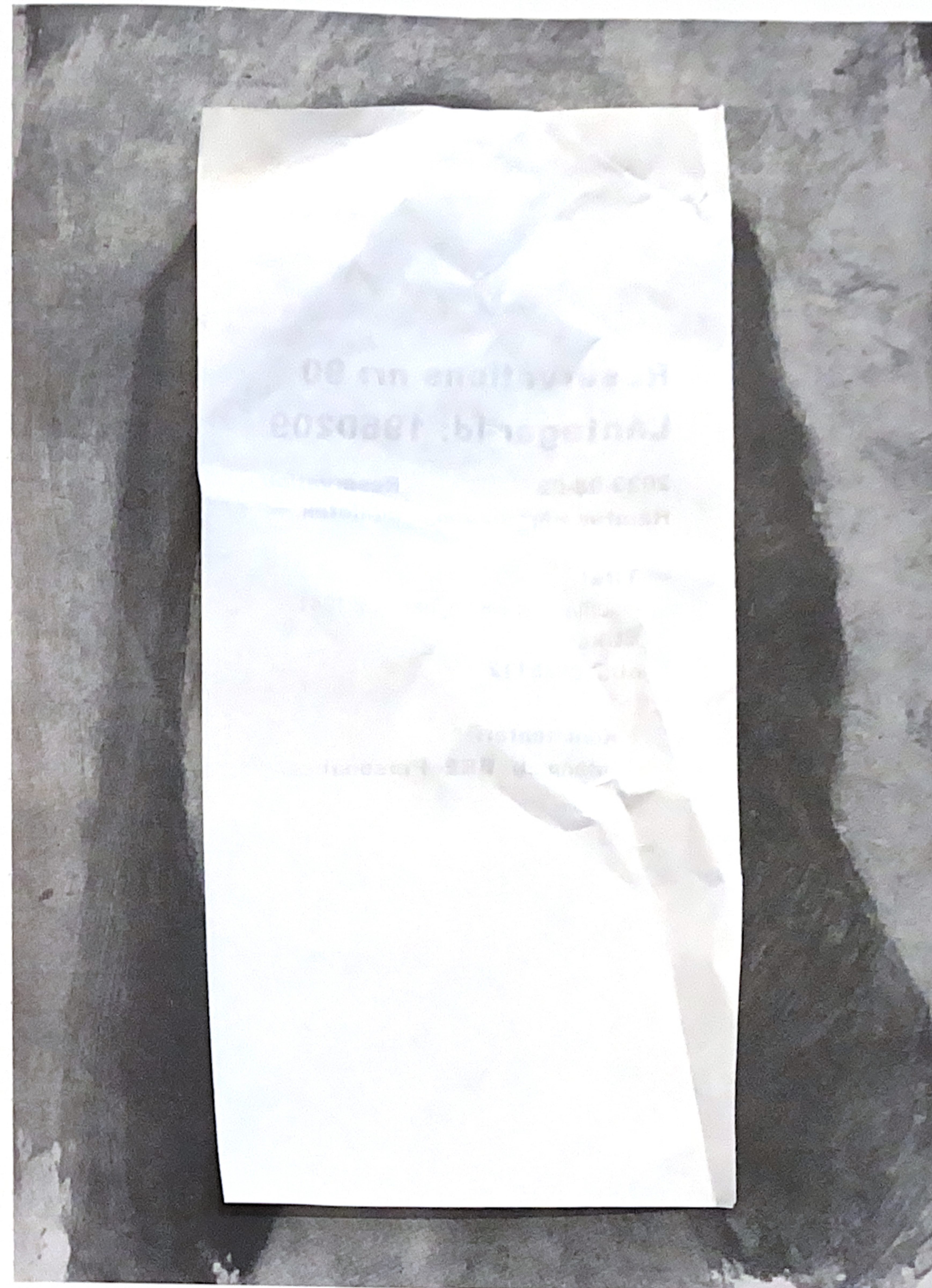
Jag är ytterst angelägen för att komma på utställningen nästa år i Paris. Det är världsutställning för målare där 1915, o. jag får be dig på det allra bevekligaste hjälpa mig till dess, ty då är jag säker om att lyckas överallt, o. sedan skall jag hjälpa dig.

Tillgivne sonen.

Kairo, den 7 juni 1914.

Studiehuvud. Kat. 253.
Enskild ägo.

Ansikte. Kat. 170.
Tillhör konstnärinnan Anna Sahlström, Torsby.

Kairo 11 juni 1914.

Kära mor,

Har haft en ny dröm med dåligt förebud. Den betyder krig och pest. Jag hoppas att den ej är sann, ehuru det ser ut som om den skulle bli sann. Ingen fara för krig finnes emellertid här i Egypten. Pesten är här redan, ehuru tidningarna äro förbjudna att tala om saken. För övrigt är det ofta *lite'* pest den här årstiden, o. man tycker att det är onödigt att skrämma upp folk i onödan. O. det är nog rätt. Jag hoppas att det ej blir värre.

Min förra dröm jag talte om besannades emellertid, genom änkedrottning Sofias död. Dessutom avled några dagar efter min dröm här en prinsessa vid Egyptiska hovet. Denna första dröm betydde mor eller drottning, denna andra betyder kung eller fader, samt krig och pest. Jag hoppas att ej vara sanndrömmare.

Jag är mycket illa ute för penningars skull, o. jag ber dig vänligast sända mig något på postanvisning. Det är svårt för mig att få något på mina tavlor som jag målade i höstas. Ty nu på sommaren så vet jag ej var mina vänner hålla hus. Det vore naturligtvis bäst att få en summa på en gång, men om ej detta kan gå för sig, så är jag mycket tacksam för vad du kan sända mig, men sedlar på fem eller tio kr. kan jag ej få växlade här utan med stor förlust. Jag ber dig alltså sända mig på postanvisning.

Jag ville gärna sända hem en massa dyrbara böcker som jag haft förvarade här, o. som jag ej vill förlora. Då jag reser ifrån Kairo, så vill jag aldrig komma tillbaks igen. Det är nu en avgjord sak.

Om det händer mig någon olycka här, så går denna värdefulla boksamling förlorad, o. de skyldiga får man aldrig tag uti.

I ditt förra brev glömde du att tala om att herr Nathan Söderblom hade blivit utnämnd till ärkebiskop! Jag gratulerade honom till hans utnämning till biskop endast. Så såg jag i en tysk tidning här att han blivit utnämnd till svenska kyrkans överhuvud, vilket ju är bättre opp.

Jag är så innerligt tacksam mot dig för att du ej glömt mig i denna stora bedrövelse. På de sista tjugu åren har jag aldrig varit i en så stor svårighet o. i så stor fara att duka under.

Jag har blivit ställd utom lagen, förmodligen av något misstag, på en falsk o. hemlig angivelse. Sådant finnes ej hemma i Sverige, men i Ryssland så är det vardagsmat. I Frankrike händer det någon gång, men där slutar man alltid med att få sin rätt något så när, men här ibland vildar å ena sidan, jesuiter å andra sidan, så är det lätt att råka i knipan på oskyldigt sätt, o. omöjligt att komma ur den, då nu rättvisan ej finnes till. Jag visste ej hur svårt det var, ty då jag hörde o. talade så redde jag mig så bra uti de allra svåraste belägenheter.

Jag vill nu sända på en höft de få tavlor jag har, möjligen någon av dessa behaga, ehuru jag så gärna velat sända något präktigt härifrån. Men då jag ej kan sätta mig ute, utan att packet kommer o. kör bort mig med stenar o. påkar. Det är inte en eller två, men flere dussin. O. polisen säger ingenting. Jag vet inte hur det hänger ihop. Jag har i alla fall rekommendationer till myndigheterna, men greve Wachtmeister som skaffat mig dem, har rest hem till Sverige o. kommer ej tillbaks förrän sent på hösten. O. till dess så kan jag vara död o. begraven, ihjälsvulten eller ihjälslagen.

Jag ber dig på det vänligaste att sända mig någon hjälp så fort du får detta brev, ty jag är alldeles utblottad, o. jag vet ej ens hur jag skall få ihop den välsignade tian till

hyran om tre veckor. Om jag hade pengar så skulle jag nog resa hem, men det kostar mellan 250 o. 300 (nära trehundra kronor). — Jag har blivit så förkrossad av denna motgång att jag aldrig mera får mitt goda lynne igen.

Tillgivne sonen.

Kära mor,

Jag är mycket ledsen över att ej ha fått några nyheter från dig på så länge. Hur hänger det ihop?

Här blir det allt värre o. värre. Omöjligt för mig att arbeta ute med målning. O. då jag inga tavlor har så får jag inga pengar.

Folket är vidskepligt o. tror jag vet icke vad. Det är ett vilt, oregerligt o. billigt pack så fort det handlar om deras vantro. Jag har nu endast en önskan. Den att få komma hem så fort som möjligt, o. arbeta på Gotland eller i Skåne medan det är något kvar av sommaren. Är det möjligt bedja dig skaffa 200 (tvåhundra) kronor, så att jag får resa min väg.

Det är emellertid olyckligt för mig att lämna de varma länderna, ty det är som doktor Samuelson sade åt mig i Stockholm, att det finns endast en bot för mina öron: o. det är vistelsen i de varma länderna.

Jag talte om för dig för en fjorton dagar sedan att jag hade en dröm som betydde krig o. pest. Knappast några dagar efteråt började krigsrustningarna, som du ser av tidningarna. Ännu har ej kriget brutit ut, men faran blir allt mera hotande dag för dag. Emellertid är detta krig ej här. Men vad som tidningarna ej tala om det är att här förberedes uppror. Infödingarna äro bra beväpnade med moderna vapen, o. här är det gott om sammansvärjningar av alla slag. Polisen övervakar i hemlighet, men det är stor fara för inbördeskrig härstädes.

Jag berättar detta för att du må veta att det är ytterst allvarligt. O. som jag är sanndrömmare så ser du att goda andar vaka över mig samt varna mig på övernaturlig väg.

Jag är i ytterst svår belägenhet. I väntan på respengarna sänd en mindre summa för det mest trängande behovet.

Tillgivne sonen.

Kairo, den 26 juni 1914.

Kära mor.

Tusen tack för de 15 (femton) kronor jag fick genom posten den andra juli! Det är ingen fara för att pengarne förkomma. Men för säkerhetens skull så kunde du ju sända 100 (hundra) kronor som postanvisning samt hundra kronor i svenska riksbankssedlar som assurerat brev, o. låt vittnen vara närvarande då du förseglar ditt brev, vittnen som kan se huru mycket du lagt in.

Jag har en tur med mig. Det är frågan om att uppskjuta stora utställningen i Paris till 1916, så att den ej blir nästa år. Då jag har tid på mig så blir allting bra.

Jag har skrivit till ett par vänner o. bett dem styra om så att jag får in ett par artiklar i några tidningar. Det lovade de, men härifrån Kairo behöva de intet.

Jag har redan börjat göra mig klar till avresa härifrån, o. då jag får dina tvåhundra kronor, så lyfta vi oss genast i väg, men jag vet ännu ej åt vilket håll det blir. Det får bero på underrättelser som jag väntar.

I alla fall så anser jag att jag blivit räddad ur stor fara genom ditt vänliga löfte att sända mig 200 kronor.

Jag upprepar ännu en gång. Sänd dem direkt till mig här i Kairo och ej till någon annan person.

Många kära hälsningar till morbror August o. hans familj.

Tillgivne sonen.

Kairo, den 6 juli.

P. S. Häromdagen så köpte jag en ny kostym, snygg, av sommarkläde (bomullstyg) för 6 kr. o. 50 öre. Mat är likaledes billigt, men längre bort så är det ännu billigare. I Italien är det nästan lika billigt som här. Det vore dålig uträkning att resa hem, då nämligen allting är tre o. fyra gånger dyrare. Det är en olycka med Kairo, men på andra ställen är det billigare än här o. lika lugnt som i Sverige. — Det är oroliga nyheter angående pesten, men dessa tystas ned så mycket som möjligt, för att ej skrämma upp folk i onödan.

(Slutet av juli 1914)

Kära mor,

Nu har jag väntat på brev o. de tvåhundra kronor som du så hjärtligt lovade mig, i över fjorton dagar. Under hela denna tid har jag hållit mig på resfot med packade saker, allt i ordning för att genast komma ur den egyptiska fångenskapen jag lever uti. Jag är alldeles förskräckt över detta dröjsmål, så mycket mera som de ej sagt ett ord under hela tiden, o. som min belägenhet är alldeles faslig. Jag begriper ej vad som hänt, men om det här dröjer länge så blir jag vansinnig.

Om jag hade haft pengar så skulle jag ha telegraferat till dig att sända. Men jag vågar ej ta' av så mycket pengar, ty jag har en obetydlig summa kvar.

Jag talte om för dig att jag blivit inbjuden till en rik plantageägare som bor lång väg härifrån, o. som nu gästar Kairo. Då han fick höra mina missöden, så sade han att följa med honom, så skulle jag få bo på hans egendom så länge jag ville. Det är mycket vackert, nära havet, med härliga skogar o. parker omkring. Just den natur som jag älskar mest att måla. Frukt finnes i överflöd hela året om för en ringa penning. Det är aldrig vinter, men under februari, mars o. april så regnar det några timmar alla dagar.

Vilda djur finnas ej, utom i öppna havet (ej vid stranden där man badar), så finns det hajar, o. det är fula fiskar. Men nära stranden där man badar eller seglar med småbåtar, så finns det inga sådana odjur. Folket är känt för sin godmodighet, fastän människorna äro kolsvarta. Landet styres av engelsmän o. ej långt därifrån så finns tyska kolonier. Så det är paradiset. Om jag kan få följa honom, så blir det en stor lycka i olyckan, så att jag äntligen kan komma mig upp igen.

Men han kan ej vänta på mig, ty han har stort följe med sig. Är jag färdig så blir det bra, är jag ej färdig, så får jag skylla mig själf. Nu är han i Syrien, på Libanon, o. då han kommer tillbaks till Kairo, så stannar han här endast ett par dagar för att resa till sitt land. O. båten väntar ej.

Jag får därför bedja dig sända tvåhundra kronor på telegrafisk postanvisning; medföljande lapp ger dig kortaste adressen. Jag vill gärna resa med honom, i hans följe, ty det blir mycket billigare för mig.

Jag får gratulera dig så mycket till din fest; jag har ingen svensk almanacka o. jag

Studiehuvud. Blyertsteckning.
Tillhör Nationalmuseum.

vet ej datum, men jag minns att det var i slutet på juli o. början av augusti. Ehuru jag kommer kanske för sent, kanske för tidigt, så ber jag dig vara innerligen lyckönskad.

Jag ber dig skriva med allra första, o. det är nog bäst att sända på telegrafisk postanvisning, ty ett dröjsmål kan bli mycket farligt för mig.

Tillgivne sonen
Aguéli.

Den 24 juli skriver Aguéli att han är alldeles förskräckt över att ej ha fått svar från modern trots två brev.

Så inträffar det fruktade: världskriget bryter ut, och Aguéli sitter åter fången i Egypten. Den 3 augusti skriver han till modern.

Kära mor,

Jag ber dig så innerligt att genast sända de pengar som du så godhetsfullt lovade mig för en månad sedan. Nu finns det endast ett medel att sända dem, och detta är genom telegrafisk postanvisning. Jag har absolut ingenting nu. Jag måste ovillkorligen resa o. det är nog bäst att jag reser hem. Blir det krig i Sverige också, så vill jag i alla fall vara hemma.

Det är föga troligt att Sverige drages in uti det stora kriget, men man vet ej vad som kan inträffa.

Det är då för olyckligt att du ej kunnat varken sända pengar eller skriva i tid. Det är stor fara för att all förbindelse blir avskuren, så att man ej ens kan få brev. Jag är så orolig för att jag ej har fått det minsta nyheter ifrån dig, varken vitt eller svart.

Här är det synbarligen lugnt, men det är bara på ytan; ty här har vissa partier förberett inbördeskrig o. oroligheter äro att befara. Mordförsöket på vicekonungen av Egypten var ett uttryck för denna rörelse. Det är likaledes fara för utrikes krig, ifall att England o. Italien dragas med i stora kriget. Det är ej säkert men troligt. Säkert är att här är uppror att befara, o. jag vill ingenting ha med dessa vildar. Det handlar om liv o. död för mig, o. jag ber dig på det vänligaste sända mig de utlovade pengarne.

Skulle du redan hava avsänt dem på posten, på vanlig väg, så komma de ej fram till mig, men de äro ej förlorade. Efter kriget får man nog igen dem, ehuru detta kan dröja flere månader.

Jag ber dig alltså för Guds skull genast sända mig en telegrafisk postanvisning, ty det är det enda sättet, på vilket pengarna numera kunna sändas. Har du ej tvåhundra, så sänd åtminstone något, ty jag är alldeles utblottad, o. här ha' livsmedlen redan blivit dyrare. Tveka ej att sända, ty kanske blir det för sent redan om några dagar.

Tillgivne sonen.

Jag har skrivit tre brev till dig under juli månad. Jag hoppas att de kommit fram.

Med mina hjärtligaste hälsningar till din högtidsdag. Jag har emellertid redan gratulerat dig.

Den 4 augusti ber Aguéli telegrafiskt om pengar. Äntligen, den 18, når honom det första brevet hemifrån. I mitten av september skriver han till Richard Bergh:

Hedersbror,

Jag är alldeles tröstlös. *Omöjligt* att arbeta här på fläcken, o. *omöjligt* att gå på annat håll. Det är nu sex veckor som kriget varat o. nu är jag så utmattad till kropp o. själ att jag ej förmår mera. Började mycket bra flere saker o. folket i byn voro mycket artiga. Så, utan den minsta *utmaning, misstag* eller *dumhet* från min sida får jag alla djävlarna på mig o. för ett par dagar sedan blev jag formligen rövad o. kom med nöd undan med livet.

Jag ser de härligaste saker gå förbi o. i följd av detta trassel så håller jag på o. gå förlorad.

Så är det för övrigt med alla målare här som äro ensamma ute o. som ej kunna betala sig en eskort, eller strö pengar omkring sig. Jag har summa summarum 20 frs på fickan. Men det är ej största nöden. Greve Wachtmeister, svenske generalkonsuln, har rest hem. Fick genom honom, tack vare Gref. F. U. Wrangels rekommendation, en anbefallning åt myndigheterna här. Olyckligtvis voro vi båda okunniga i landets administration. Min anbefallning gäller endast för Kairo, ej för landsorten o. innan det blev tillfälle rätta misstaget så reste greven. Hade jag begärt bättre så hade jag fått bättre, så felet är mitt. Men nu är olyckan skedd.

Vice konsuln känner mig ej. Han är engelsman, o. jag är så medtagen till kropp

o. själ, för att ej tala om toiletten, så att jag ej *kan* uppträda så förtroendeingivande som förhållandena kräva. Det finns ung. 15 svenskar här fördelade på två bolag, Lux, o. »Minck & Eriksson». I sista firman finns en Herr Lindström som vistats länge i Paris o. som känner dig, Hagborg, Forsberg, etc. etc. Om du minns han — lång, mager, kall men hygglig o. tillmötesgående med kortklippt småspik till mustascher — skulle du kunna ge mig ett ord till honom för mig. Så blir han advokat åt mig hos konsuln o. möjligen köper någon skizz av mig också. Men det viktigaste för tillfället är att få konsuln intresserad för mina svårigheter, ty konsulerna ha' här ett *oinskränkt* inflytande. Ett halvt ord från honom på rätt ställe o. jag får paradisisk ro samt bovarna upphängda till torkning.

Vill du ha förklaringen på detta rättsmysterium så läs i någon bok om »les capitulations», d. v. s. om konsulernas juridiska rätt o. främlingarnas undantagsrättigheter i Turkiet.

Jag hade ambitionen att sända fina nya Egypten saker till dig på samma gång som sakerna från Indre et Loire. Så kom det där bråket som ökades gradvis. Installering är svår i Egypten o. kostar jämförelsevis mycket. En ensam person har mycket krångligt att få hyra o. s. v., *stora* hinder som ej finns en aning till i Sverige.

Skriver om några dagar igen; jag är nästan sjuk av allt det här; som jag ingenting har att förebrå mig i det här fallet, så håller jag på o. bli vidskeplig.

Hälsa Fru Bergh samt resten av din älskvärda familj.

Är det några nyheter från Sverige?

O. så glömmer jag det viktigaste. Skulle du kunna skaffa mig en officiell rekommendation till de svenska konsulerna i Orienten. Jag skall lova dig att ej använda dem annat än för att få njuta av mina naturliga o. mänskliga rättigheter där dessa kunna uppnås utan svårigheter för vederbörande.

Tillgivne o. tacksamme
Gustave Aguéli
Artiste-Peintre
Poste Restante
Cairo Egypte

Kriget kastar sin skrämmande och förlamande skugga över tillvaron. Det kommer en lucka i meddelandena från Aguéli, men vi finna konturerna av hans öden denna höst 1914 i det brev som han den 12 december skriver till modern.

Kära mor,

Jag har ej skrivit, ty det är svårt att skriva nu. Man vet aldrig om breven komma fram eller ej. I alla fall så har jag fått ditt vänliga o. kärkomna av den andra november, men det tog som vanligt en månad på vägen. Här är det mycket svårt för mig, ty jag kan ingenting sända av mitt arbete. Det är svårt för alla utom för dem som hava något arbete för kriget.

Här är det mycket lugnt o. stilla, ty lagarne äro ytterligt stränga numera, men det behöves. Infödingarne intrigera o. sammansvärja sig härs o. tvärs, men det tjänar ingenting till. Innan de kunna verkställa sina planer, så äro gatorna fulla med soldater. Jag bör säga att de engelska soldaterna, menige man, uppföra sig ytterst städat.

Det är otroligt att se massor av unge män på kaféer o. förlustelseställen utan att det blir ett enda uppträde. Många utav dem ta' sig en tår på tand, men då bli de bara språksamma. Sällan äro de onyktra, men till o. med då så ofreda de ingen. Vore de kungliga svenska t. ex. så skulle de göra staden obeboelig för den civila befolkningen.

Ett franskt ordspråk säger: Härska med en järnhand i en sammetshandske. Det är det engelska sättet. Stillsamt folk veta ej av att det finns krigslagar ens. Jag vet bättre än någon hur det varit farligt här o. vad infödingarne haft för avsikter. Det har bara varit ett par timmars upplopp här sedan augusti. Det var den 1sta september. Det stillades genast. Några butiker (mest matvaruhandlar-) blevo plundrade. Inget blod rann utom en smula näsblod. Det går farligare till i Stockholm eller Gävle varje lördagskväll då pöbeln är full. Nu är det värsta över, ty infödingarne börja på o. förstå att det ej lönar sig att krångla. Så länge som turkarne ej gå på Kairo så kunna vi vara fullkomligt lugna. O. det är föga troligt att turkiska trupperna skola kunna komma hit, ty för det första så ha de fullt upp att göra på annat håll, o. för det andra så hava engelsmännen här tillräckligt med soldater för att kunna möta femhundratusen turkar om det kniper. Det vill säga att det finns till försvar mer än vad som behöves.

En truppavdelning australier ha kommit hit nyligen. De äro jättar o. atleter allihop o. infödingarne baxna bara de ser på dem.

Jag fick ej stor nytta av morbrors pengar, ty de kommo för sent, o. i ett ogynnsamt ögonblick. Hade jag haft dem tre veckor förut så hade det varit bra. Jag skulle resa till Zanzibar med några araber, där jag skulle kunna få bo till krigets slut. Men just som båten skulle gå, så fingo vi oroliga nyheter från havet. Båten kunde ej gå o. vi måste vänta i nära tre veckor på hotell. Då fjorton dagar voro gångna, så hade min reskassa smultit ihop så att jag ej vågade ge mig i väg. Det var nu en stor otur.

I början på november hade jag rakt ingenting. Så var det en fransk målare som bjöd mig att dela hans våning o. hans bord tills vidare. Det var storartad gästfrihet. Men så blev han påmind av myndigheterna att hålla sig färdig till att gå i krig. Han lämnade sin våning o. tog in på hotell, ty vilken dag som helst kan han bli kallad till fanorna. Han lånade mig 50 francs o. dem har jag nu. Jag reser på landet o. jag kommer dit med ungefär 25 francs på fickan; det ser mycket mörkt ut för mig. Jag skulle så gärna vilja härifrån, helst till Italien, som är på hemvägen.

En annan vän som var rik under vanliga förhållanden, men som nu är litet i knipan har lovat gå i borgen för mig, men det är ej sagt att lånet lyckas. Det är samma man hos vilkens föräldrar jag var i Genève, o. som voro så älskvärda mot mig. Kunde du sända mig något så gör det, men helst på telegrafisk postanvisning, ty det är det säkraste.

Tillgivne sonen
Aguéli.

Med de hjärtligaste hälsningar till jul o. nyår.
Fortfarande samma adress *Le Caire.*

Åter kommer en paus på halvannan månad, men så den 19 januari 1915 återfinna vi Aguéli i Etlîdem, nästan halvvägs mellan Kairo och Luxor, uppåt Nilfloden. Det är stor skrivdag. Aguéli författar tre brev: till modern, till Richard Bergh och till Carl Wilhelmson. Det är en sä-

Flodlandskap. Kat. 146.
Tillhör fröken Marianne Sjöcrona, Stockholm.

kerhetsåtgärd, i alla tre breven återkommer som ett ledmotiv det oundgängliga behov Aguéli har av penninghjälp.

Brevet till modern, som är författat på svenska, är av följande lydelse:

Etlîdem den 19 jan. 1915.

Min adress är som vanligt *Cairo*, ehuru jag nu är på landet.

Kära mor,

Skriver några rader för att tala om hur det hänger ihop. Sedan november så har jag levat på nåder o. på kredit, först hos en fransk målare, så hos en judisk familj på landet. Målaren blev kallad till kriget, o. flyttade o. har nog rest nu. Så stod jag husvill, utan ett öre på fickan. Då kom en herre som redan hjälpt mig o. hos vilkens familj jag varit i Schweiz i Genève. Han hade inga pengar själv, men han gick i borgen för mig så att jag fick låna 250 francs (190 kronor). Men i ditt namn. Det vill säga, att den 1 mars så kommer dom med växeln till dig o. frågar om du vill betala den. Om du ej kan eller vill göra detta, så sändes den tillbaks hit o. min vän som gick i borgen måste punga ut. Men sedan kan han anklaga mig för bedrägeri o. i alla fall förlorar jag hedern hos en person som redan två gånger räddat mig ur den största nöd. Jag lovade honom på hedersord, o. om jag också kommer undan med friheten så får jag en

Det är otroligt att se massor av unge män på kaféer o. förlustelseställen utan att det blir ett enda uppträde. Många utav dem ta' sig en tår på tand, men då bli de bara språksamma. Sällan äro de onyktra, men till o. med då så ofreda de ingen. Vore de kungliga svenska t. ex. så skulle de göra staden obeboelig för den civila befolkningen.

Ett franskt ordspråk säger: Härska med en järnhand i en sammetshandske. Det är det engelska sättet. Stillsamt folk veta ej av att det finns krigslagar ens. Jag vet bättre än någon hur det varit farligt här o. vad infödingarne haft för avsikter. Det har bara varit ett par timmars upplopp här sedan augusti. Det var den 1sta september. Det stillades genast. Några butiker (mest matvaruhandlar-) blevo plundrade. Inget blod rann utom en smula näsblod. Det går farligare till i Stockholm eller Gävle varje lördagskväll då pöbeln är full. Nu är det värsta över, ty infödingarne börja på o. förstå att det ej lönar sig att krångla. Så länge som turkarne ej gå på Kairo så kunna vi vara fullkomligt lugna. O. det är föga troligt att turkiska trupperna skola kunna komma hit, ty för det första så ha de fullt upp att göra på annat håll, o. för det andra så hava engelsmännen här tillräckligt med soldater för att kunna möta femhundratusen turkar om det kniper. Det vill säga att det finns till försvar mer än vad som behöves.

En truppavdelning australier ha kommit hit nyligen. De äro jättar o. atleter allihop o. infödingarne baxna bara de ser på dem.

Jag fick ej stor nytta av morbrors pengar, ty de kommo för sent, o. i ett ogynnsamt ögonblick. Hade jag haft dem tre veckor förut så hade det varit bra. Jag skulle resa till Zanzibar med några araber, där jag skulle kunna få bo till krigets slut. Men just som båten skulle gå, så fingo vi oroliga nyheter från havet. Båten kunde ej gå o. vi måste vänta i nära tre veckor på hotell. Då fjorton dagar voro gångna, så hade min reskassa smultit ihop så att jag ej vågade ge mig i väg. Det var nu en stor otur.

I början på november hade jag rakt ingenting. Så var det en fransk målare som bjöd mig att dela hans våning o. hans bord tills vidare. Det var storartad gästfrihet. Men så blev han påmind av myndigheterna att hålla sig färdig till att gå i krig. Han lämnade sin våning o. tog in på hotell, ty vilken dag som helst kan han bli kallad till fanorna. Han lånade mig 50 francs o. dem har jag nu. Jag reser på landet o. jag kommer dit med ungefär 25 francs på fickan; det ser mycket mörkt ut för mig. Jag skulle så gärna vilja härifrån, helst till Italien, som är på hemvägen.

En annan vän som var rik under vanliga förhållanden, men som nu är litet i knipan har lovat gå i borgen för mig, men det är ej sagt att lånet lyckas. Det är samma man hos vilkens föräldrar jag var i Genève, o. som voro så älskvärda mot mig. Kunde du sända mig något så gör det, men helst på telegrafisk postanvisning, ty det är det säkraste.

Tillgivne sonen
Aguéli.

Med de hjärtligaste hälsningar till jul o. nyår.
Fortfarande samma adress *Le Caire*.

Åter kommer en paus på halvannan månad, men så den 19 januari 1915 återfinna vi Aguéli i Etlîdem, nästan halvvägs mellan Kairo och Luxor, uppåt Nilfloden. Det är stor skrivdag. Aguéli författar tre brev: till modern, till Richard Bergh och till Carl Wilhelmson. Det är en säkerhetsåtgärd, i alla tre breven återkommer som ett ledmotiv det oundgängliga behov Aguéli har av penninghjälp.

Flodlandskap. Kat. 146.
Tillhör fröken Marianne Sjöcrona, Stockholm.

Brevet till modern, som är författat på svenska, är av följande lydelse:

Etlîdem den 19 jan. 1915.

Min adress är som vanligt *Cairo*, ehuru jag nu är på landet.

Kära mor,

Skriver några rader för att tala om hur det hänger ihop. Sedan november så har jag levat på nåder o. på kredit, först hos en fransk målare, så hos en judisk familj på landet. Målaren blev kallad till kriget, o. flyttade o. har nog rest nu. Så stod jag husvill, utan ett öre på fickan. Då kom en herre som redan hjälpt mig o. hos vilkens familj jag varit i Schweiz i Genève. Han hade inga pengar själv, men han gick i borgen för mig så att jag fick låna 250 francs (190 kronor). Men i ditt namn. Det vill säga, att den 1 mars så kommer dom med växeln till dig o. frågar om du vill betala den. Om du ej kan eller vill göra detta, så sändes den tillbaks hit o. min vän som gick i borgen måste punga ut. Men sedan kan han anklaga mig för bedrägeri o. i alla fall förlorar jag hedern hos en person som redan två gånger räddat mig ur den största nöd. Jag lovade honom på hedersord, o. om jag också kommer undan med friheten så får jag en

s kamfläck på mig som jag ej kan två bort. O. det är den första i hela mitt liv. Ty ingen har hittills kunnat kalla mig ohederlig.

Så reste jag ut hos en judisk familj som var nog präktig att ge mig kredit o. för övrigt höllo inackorderingen mycket billig. De hava en herregård att sköta om o. de äro inga procentare eller penningutpressare. De hjälpa ett halvt dussin andra flyktingar, som blivit utvista från Palestina i följd av kriget. O. de äro långt ifrån rika. Det är alltså en hederssak för mig att betala både min Genève-vän o. min värd. Detta kan ske om du löser in växeln på 190 kr. (eller 250 francs). Då kunna de hjälpa mig fortfarande, o. Gud vet att det är viktigt att hava goda vänner i dessa svåra tider. Det är alldeles en livssak för mig att denna växel löses in, ty sedan kunna de hjälpa mig en annan gång.

Här arbetar jag sedan en månad så bra som jag aldrig arbetat sedan Gotland. Får jag fortsätta så här, så har jag en massa tavlor då kriget blir slut. Så länge som kriget varar så kan jag ingenting sända, ty posten antar ingen ansvarighet för paketer till Sverige. Men jag är säker om att då sälja då jag har något. O. nu har jag *redan* ganska mycket.

Här är vackert som en strålande dag i slutet på augusti hemma. Intet regn, sällan moln, men ofta dimma till kl. 9 o. 10 på morgonen.

Nu fattas det mig ingenting. Om det får gå som hittills på sista månaden, så är jag räddad. Ty min genèvare o. min värd äro goda vänner. Tack vare den ene så blev jag bekant med den andre, o. då den ene förargas på mig, så kör den andre ut mig bara genom att be att få betalt. O. då är det slut med mig.

Ja, nu har jag på ena sidan allting så bra som jag kan ha det, så länge som krediten varar. Å andra sidan är allting slut för mig, alltsammans beror på den där växeln på 190 kronor den 1 mars, *betalbar i Sala.*

Här är det fullt med olyckliga. Flyktingar från kriget i tusental, utblottade på allt. Arbete finns inte för någon som ej tillhör kriget eller styrelsen. Så är det för övrigt alltid då ej bomullen säljes, ty bomull är landets förnämsta produkt. Sjöresorna äro dyra och omöjliga utom på Medelhavet. Hemresan kan jag ej ens tänka på. Nu är det svårare att resa hem än att resa jorden runt. Emellertid är landet lugnt, tack vare de förnuftiga engelsmännen, o. allting är billigt, om man bara hade pengar.

Så ber jag dig på det allra hjärtligaste att lösa in den där växeln på 190 kronor den första mars, ty sedan blir allting bra för mig, om ej kriget varar i åratal. Ty i så fall så är det ju världens ända. O. allt det där ha vi tyskarna att tacka för.

Tillgivne sonen
I.

Det synnerligen intressanta brevet till Richard Bergh är avfattat på franska.

Min käre vän,

Jag skriver på franska av hänsyn till censuren. Jag har emellertid mottagit brev från Sverige, skrivna på landets språk (!). Du kan alltså svara mig på svenska.

Jag har mottagit dukarna från la Touraine för länge sedan. Jag har inte skickat hem dem, ty jag hade velat samtidigt visa några nya dukar från Egypten. Det var ett stort misstag, ty nu kan jag inte skicka någonting alls, då den egyptiska posten inte ikläder sig något ansvar för kollin adresserade till Sverige, åtminstone tillsvidare.

Jag är på landet sedan fem veckor. Mycket älskvärda människor, ottomanska israeliter ha lämnat mig kredit *på mitt hedersord* ända till den 1 mars; jag bor hos dem. Jag arbetar så som jag inte har kunnat arbeta sedan Gotland, och jag har redan ett fyrtiotal studier, av vilka några äro ganska intressanta. Jag har litet färger till mitt förfogande. Det är därför jag inte vågar ge mig på någon stor duk.

Jag skall förklara för dig i ett särskilt brev hur jag systematiskt har blivit förhindrad att arbeta i det fria. Det är tillräckligt att jag säger dig att bönderna påstå sig ha sett mig höja mig upp i luften sittande på min fällstol!!!! Det har fordrats energiskt ingripande av en poliskommissarie av den nya generationen (med engelsk uppfostran) för att förskaffa mig ett relativt lugn. Och till på köpet måste jag betala en vakt som åtföljer mig. Se där min egyptiska fångenskap, ty jag saknar möjlighet att resa någon annanstans.

Jag har tillbringat långa år i Egypten utan att lära känna egyptierna. Mina muselmanska vänner äro araber, turkar, abyssinier, allting utom egyptier. Fallet är vanligt här.

Min ställning är följaktligen så kritisk som möjligt och jag är tvungen att hänvända mig ännu en gång till dig för att be dig komma till min hjälp. Jag måste nödvändigt betala min inackordering och min skuld, ty det är en hedersskuld, och jag vill lämna detta förbannade land. Kan du låna mig 200 kronor (min skuld är på 250 francs) till slutet av februari? Jag är säker att kunna betala dig så snart kriget är slut (sic), ty om jag ej blir sjuk eller utsatt för någon annan katastrof, kommer jag att ha en samling vackra målningar, av vilka åtminstone några stycken komma att bli odiskutabla. Jag arbetar mycket utanför alla teorier. Mina studier äro snarare naturalistiska (undermedveten kubism), och jag har gjort några huvuden av slynor som man skulle kunna hänga upp t. o. m. i en borgerlig salong. Om jag inte var av den övertygelsen att den konst som jag utför här kommer att bli intresseväckande, skulle jag aldrig våga besvära dig för att bedja dig om hjälp.

Det är egendomligt att se hur man gör om sitt konstnärsliv var gång man studerar en ny himmel. Man börjar med att draga upp linjer och placera färger ([på svenska] rita o. färglägga). Därefter tecknar o. målar man (= teckna o. måla). Man har uppnått sitt nya jämviktsläge när teckningen och färgen inte är annat än en och samma sak, och det är detta som du har kallat »att ha touche». Om du kan ställa till mitt förfogande ett nummer av din artikel om den saken, skall jag göra en kommentar till den som jag skall försöka att göra inte bara intressant utan också tillgänglig för den stora publiken.

Jag gör emellertid inte mycket teorier i detta ögonblick. Jag har för länge sedan lagt all min samvetsgrannhet i min naturliga estetik, och det får vara nog därmed. Jag tror t. o. m. att för mycket optik skadar. En sak kan vara exakt för ögat fastän falsk ur musikalisk synpunkt. *De första* landskapsmålarne hade rätt i mycket, och invasionen av Helmholtz & Co. har säkerligen gjort mera skada än nytta åt konsten.

Jag återfinner spontant och instinktmässigt mina första idéer från Gotland. Utgångspunkten i tavlorna är himlarna ty allt beror av dem.

Jag räknar mina framsteg inte i mer eller mindre lyckade skisser utan i timmar av raseri. Lika många timmar av spänd uppmärksamhet framför staffliet lika många är eller — av njutning för betraktaren.

Jag ber dig alltså inte att göra något omak, men jag vet inte mer vad jag skall ta mig till.

Gustave Aguéli.

I brevet till Wilhelmson få vi veta att det är sedan mars 1914 som Aguéli blivit systematiskt förhindrad att arbeta. Men hindret måtte numera vara avlägsnat ty han arbetar som i gamla tider på Gotland och med gott resultat. »Flera av mina dukar är presentabla t. o. m. för borgare. Vid krigets slut kommer jag att ha nog för att göra en liten utställning, om jag bara kan hålla ut till dess. Men allt beror på förfalloterminen den 1 mars, som anfäktar mig som ett spöke.

Här har man ständigt ett strålande väder som en solskensdag på Gotland. Tio timmars solsken om dagen. Ibland ha vi morgondimmor till tiotiden. Vi ha inte haft mer än en enda dag med allvarligt regn, en annan med duggregn, några mulna dagar, se där allt vad vi haft av vinter. Jag har en stor trädgård, apelsinträd, små bananträd o. s. v. Landet är platt och föga intressant, men 6 km. härifrån har jag beundransvärda landskap. När dessa nöt till bönder väl ha blivit tämjda kommer det att bli ett paradis för en konstnär, som älskar friluftsmåleri.

Du måste förlåta mig att jag besvärar dig i detta ögonblick. Jag vet att du har att svara för själar, men jag ser för ögonblicket ingen räddning, trots en nära framtid full av förhoppningar. Om det bara vore fråga om existensen, skulle jag strunta i det.

Olyckligtvis *måste jag segra*, jag är dömd att leva ty *min konst skall en dag förklara mitt livs excentriciteter. Jag är slav av en tradition som jag inte kan förneka.*»

Den 17 juli skriver Ivan till modern:

»Jag har haft så mycket sorg på sista året, i synnerhet de tre sista månaderna, att jag känner på mig att jag ej kommer att leva länge. Jag vill hem, måla några duktiga tavlor o. lämna ett gott namn efter mig, sedan jag blivit ihjälpinad.»

Den 18 juli 1915 skriver så Aguéli till Richard Bergh ett av sina märkligaste brev. Tyvärr är det defekt, i det att två av de fem bladen saknas.

Assiout 18 juli 1915

Min käre vän!

Kanske skall du förlåta mig min försummelse att inte ha skrivit och erkänt mottagandet av pengarna. Orsaken till denna brottsliga tystnad är en moralisk kris som har hållit på att beröva mig förståndet. Så fort jag hade pengarna i fickan avreste jag till Assiout, 400 km. söder om Kairo. Knappt hade jag installerat mig, när jag mottog *den olyckligaste nyhet som någonsin träffat mig.* Det är som om man med våld hade utplånat femton år av mitt liv. Jag vill inte tala därom för att inte behöva tänka därpå. Jag har känt min hjärna lida skeppsbrott och vansinnet närma sig. — Men jag har ett solitt huvud. Jag har aldrig varit berusad, d. v. s. jag har aldrig förlorat medvetandet

Studiehuvud. Blyertsteckning.
Tillhör Nationalmuseum.

om mina handlingar och kontrollen över mina sinnen. Jag vet alltid vad jag gör, t. o. m. när jag gör dumheter. Lyckligtvis är det opium man får här förträffligt, och det är lätt att förskaffa sig det. Det är »glömskans drottning» som har räddat mig, hon som har förstört så många andra. Men här röker man den inte på kinesiskt vis. Man sväljer den vilket är mycket skadligt. Jag avstod från drogen utan svårighet vid de svagaste sjukdomssymptom och jag hade inte något obehag därav. Jag hade haft avsikten att anförtro dig min dagbok och se här hur det kommer sig att jag inte alls har skrivit den till trots för alla anständighetens lagar. Jag har haft fyra målningsperioder i Egypten: 1) 1894—95, 2) Kairo 1914 februari—april, 3) Hour (Minich) dec. (1914)—januari 1915, 4) Assiout 1915 mars — — — — —???[1]. Jag räknar inte ett försök att arbeta inomhus (i rum!!!) sistlidna oktober—november (1914). Jag har arbetat mest i Hour, där de materiella villkoren voro bäst. Där gjorde jag lika mycket målning som framsteg, under det att jag här gör mera framsteg än målning.

För att visa dig att jag inte längre är den samme vill jag säga dig att jag lider av hemlängtan för första gången sedan jag befinner mig utomlands. Jag har fått avsmak för gamla världen. Jag vill återvända till Sverige och stanna kvar där och sluta fred

[1] Perioduppgiften innehåller flera uppenbara felskrivningar som här rättats.

med isen, snön, dimmorna och mörkret. Lika mycket som jag fordom önskade att fara ut, lika mycket vill jag nu vända hem igen. Jag föredrar att förhärliga en ouppodlad, otacksam och hårdbearbetad jord än en fientlig mark. Och om tillvaron återigen skulle bli omöjlig för mig i Sverige, ger jag mig i väg till Amerika, till någon ny jord, vild utan anspråk. Jag återkallar i fantasien de nordiska landskap som jag har sett. Det beundransvärda Gotland, som avgjort är en outtömlig skönhetskälla. Dalälvens nedre lopp stort och lugnt, med öar och holmar av en klar och enkel panteism, flärdlösa utan överflödiga prydnader, och där jag skalkades med små bondjäntor när jag var en liten pys. Säterdalen, ett smycke. Falun, som man tror är fult, är storslaget och infernaliskt med sina klippiga, helt förbrända röda slätter. Korsnäs (nära Falun) och tusen platser vilkas namn fallit mig ut minnet. Insjön och Siljan. Mälaren, väster om Västerås, Ängsö och Strängnäs. Vättern med Omberg, Huskvarna, Vadstena, Öland, detta underliga land, det hieratiska Borgholm, Böda på öns nordända med en ofantlig lagun bakom en kritvit fyr. Kalmar fångar mitt intresse och hela sydkusten, Kalmar—Bergkvara. Den sistnämnda trakten låter mig ana Blekinge som måtte vara mycket vackert. Bornholm och Hven intressera mig efter beskrivningarna därav. Nordström har talat med mig om Kullen, och jag har sett intressanta saker i Göteborgs omgivningar. Det finns endast ett landskap i Sverige som jag hjärtligt avskyr, det är just Stockholm. »C'est que . . .»

(Här saknas av brevet två blad, sidorna 5—8) »nuie», ty jag älskar att genomarbeta mina motiv. Ju mera man studerar ett hörn desto mera intressant blir det. Jag skulle ha blivit en god äkta man. Jag har lämnat åsido alla teorier och behållit som enda lärosats, denna: man är aldrig nog exakt, nog enkel och nog djup. Man skall misstro all teknisk lätthet, ty all slags (färg-)sås kommer av djävulen. Man skall måla för sig själv, om det också bara är av artighet. Varför skulle det vara gott nog åt andra som är dåligt för mig? Alla motiv äro goda, det är jag som inte förstår allt så som det vore min plikt att göra det. Man skall misstro det panoramamässiga, det illustrativa och litterära, däri inbegripet teater och ibland t. o. m. poesi; undvik dessa tre demoner med tillhjälp av »la nature morte». Å vilket fult ord, »la nature morte». Det är naturen som är död för alla dem som inte är målare. Man skall betrakta färgerna endast för att höra (audire) dem desto bättre. *Arkitekterna voro forntidens landskapsmålare.* Man har arbetat bra inför naturen när man kan översätta sitt landskap (sin duk) i ett palats eller ett tempel, inte förr. Etc. etc. I grund och botten fortsätter jag endast min första målning på Gotland, den från 1889—90, den som jag gjorde före min avresa till Frankrike i mars 1890 och som torde finnas hos Nordström. Tro inte att jag förnekar något som helst av det som jag har gjort, men varje ny sol skänker mig en ny själ, och inför varje främmande horisont är man tvungen att börja om från början. Om man vill göra kubism innan man har förvärvat spontaneiteten, d. v. s. innan man känner sitt land utantill, *par coeur* (obs. ordet!), riskerar man starkt att fastna i det rent mekaniska.

Nej nu vill jag inte längre tråka ut dig med mina prosa. Mina hälsningar till hela familjen! Var är de, de andra, Nordström, Wilhelmson, Hennigs, Kreuger, Ekström och framför allt Prins Eugen? Jag ber dig ursäkta mig hos honom. Jag har ting här som skulle tillfredsställa honom, men posten tar för tillfället inte emot assurerade paket till Sverige. Det är force majeure. Jag ber dig, bestå mig med några ord om vad du sysslar med i målning och tro på en vördsam och mycket tacksam vänskap av denne stackars djävul till *Gustave Aguéli.* Artiste-peintre. *Assiout* (Egypte).

Den i brevet antydda olyckliga nyheten är höljd i dunkel, men efter allt att döma rör det sig om något trakasseri från de egyptiska myndigheternas sida. Efter vad generalkonsul August Silfwerhielm meddelat mig, ansåg sig Aguéli dessa år i Egypten skuggad av den egyptiska polisen och vände sig upprepade gånger med anhållan om hjälp till de svenska konsulära myndigheterna i Egypten. Dessa upplyste i anledning härav de egyptiska myndigheterna om att Aguéli var en svensk konstnär och en helt ofarlig person. Emellertid ansåg den egyptiska polisen det egendomligt att Aguéli hade förtroligt umgänge med vissa egyptiska personer, och då det ofta inträffade att egyptier under världskriget misstänktes för att vara turkvänliga hände det sig inte bättre än att Aguélis intima samvaro med egyptier gav anledning till att han också kom att bliva misstänkt för att vara en turkvänlig person.

Från tiden mellan juli 1915 och årets slut äro mig veterligt inga brev bevarade från Aguéli till modern.

Kära mor,

Jag reser om några dagar härifrån till Europa, förmodligen till Grekland. Greve Wachtmeister har lånat mig så pass mycket att jag kan komma ur den Egyptiska fångenskapen o. anträda hemlandsstigen, som Israels barn förr i världen. Men nu kommer jag till Athen i ytterst små förhållanden, o. jag ber dig på det innersta att sända mig litet pengar, så att jag kan fortsätta vägen mot hemmet. Jag har tavlor med mig som äro sålda, o. så fort jag kommer hem, så får jag pängar. Nu har jag också fått en tavla på Nationalmuseet i Stockholm, vilket ju är en stor utmärkelse. Jag fick för någon tid sedan underrättelse härom, o. nu blir det lätt för mig att få sälja mina målningar. Var alltså ej rädd att låna så att jag kommer hem. Var god sänd mig *genast* 100 kronor på *telegrafisk postanvisning.* Men på den nya adressen, som jag skall skriva hem. Ej mer sända pengar till Egypten, ty jag är ej mera där. Vet att i det nya landet så känner jag ingen människa, där är det halvt krig, o. jag har endast livsmedel för ungefär en halv månad. Jag vill resa från Grekland till Spanien, ifrån Spanien på svenska båten hem till Sverige, detta med allra första. Men bara jag kommit hem, så finnes ingen fara för mig längre, i synnerhet sedan jag kommit på museet.

Jag skrev för några dagar sedan o. önskade gott nytt år.

Tillgivne sonen Aguéli.

Kairo, den 4 jan. 1916.

Den här omtalade tavlan är det Stockholmsmotiv (N.M. 1913) som Aguélis ungdomsvän, dr Per Hallström, 1915 skänkte till Nationalmuseum. Jag hade i brev underrättat Aguéli om gåvan, och förhållandet att museet med tacksamhet mottagit densamma kom tydligen att spela en stor roll för konstnären som ett första officiellt erkännande av hans konsts värde.

Nillandskap. Kat. 148.
Tillhör H. K. H. Prins Eugen.

Utsikt över egyptisk stad. Kat. 156.
Enskild ägo.

17—401227

Samma dag, den 4 januari 1916, skriver Aguéli långt brev på franska till Richard Bergh. Han säger att han sedan han lämnat Sverige knappast kunnat arbeta fyra månader, men att han kunnat utföra ett tjugotal målningar, av vilka några äro bra, ävensom ett femtiotal skisser, utkast etc. Ett enstaka nummer av de sistnämnda betecknar inte mycket, men en serie av dem saknar inte intresse. Aguéli berättar att den svenske konsuln greve Wachtmeister erbjudit sig att låna honom pengar för att han skulle kunna resa till närmaste neutrala land. Nu tänker han försöka att ta sig över till Aten för att där invänta pengar från Sverige, för att fortsätta hem. Väntetiden kunde han använda att måla — viken vid Korint t. ex. lär vara vacker. Och av besöken i Atens museer väntar han sig mycket nöje. »Det skulle kanske inte sakna intresse att lära känna de första intryck av den grekiska konsten på en konstnär som når Athen kommande från Afrika.

Jag kan inte ännu grekiska men jag studerar det, och detta språk har slutligen börjat intressera mig mer än latinet. Grekiskan har något, jag vet inte vad, förföriskt med sig. Vad som skadar den är att ha blivit överskattad av pedanterna, som för övrigt ej ha förstått den. Man måste taga grekiskan för vad den verkligen är (??!!??) en tjusande fraseologi (un charmant lieu-commun). Kanske skall jag i alla fall finna mystik däri, vi få se! De moderna grekerna äro inte så fjärran från de gamla grekerna som man i allmänhet tror. De ha orätt i att taga sig för byzantiner i st. f. att söka det antika idealet.»

Aguéli talar med utomordentlig förtjusning om en bok som han längre fram återkommer till i andra tonarter:

»Jag vill dra din uppmärksamhet på en av de intressantaste böcker om konst som jag känner: *Boccioni*, Pittura scultura futurista. Milano, casa editrice Poesia, 4 lire, med 51 avbildningar. Om Nordström ville skriva skulle han göra en liknande bok. Författaren skriver som en boxare, vilket är ett beröm. Jag är förtjust över en sådan bok, ty 1) den är delvis utvecklingen av idéer som jag har uttryckt i *La Gnose*: Pages dédiées au Mercure. 2) Jag tycker mycket om Italien, men just *det möjliga Italien*. Jag har alltid föredragit den spanska konsten framför den italienska. Den ende italienske målare som jag älskar är *Tintoretto*, d. v. s. den minst italienske av alla italienare. 3) Författaren skäller ut sina landsmän på ett mästerligt sätt. Det är bra, ty numera ha de som vilja kritisera Italien inte längre rätt att tala.»

När Aguéli satt och skrev ned subtila reflexioner om det grekiska språkets skönhet och njöt av Boccionis elaka kritik av sina landsmän,

Studiehuvud. Blyertsteckning.
Tillhör Nationalmuseum.

anade han inte att hans eget öde i det ögonblicket höll på att avgöras.

Den 13 januari 1916 mottog greve C. A. Wachtmeister följande på engelska avfattade brev från Ministry of the interior. Advisers office:

Käre Greve Wachtmeister.

Jag har äran att underrätta er att på order av The General Office Commanding, den svenske undersåten Gustaf Aguéli, har blivit förständigad att lämna Egypten.

Er förbundne
R. Graham.

Av ett brev till Richard Bergh, daterat den 20 januari, framgår att Aguéli gör sig beredd att följa utvisningsordern. Han kommer att landstiga i ett nytt land nästan utan pengar. Det är inte säkert att han kan medföra vad han utfört i Egypten, ett tjugotal målningar och ett femtiotal skisser.

Den 8 februari skriver han i ett nytt brev till Bergh att han skall lämna Egypten på väg till Gibraltar den 15, under fruktansvärda villkor:

»Jag kan inte taga med mig en enda teckning men är tvungen att lämna här åt slumpen det som jag har lyckats utföra under tre år, de sorgligaste i hela mitt liv. Jag har blivit äldre än ni alla, *bara på några månader*. Jag skall göra mitt testamente innan jag reser härifrån, ty jag har mycket allvarliga misstankar. Det finns ingen fara varken på eller under havet, min stora väninna, men prästens och munkens hat . . . Å, de skurkarna! Om jag i alla fall når fram kommer jag inte att ha en sous i fickan. Jag ber dig att hjälpa mig vid första telegrafiska anhållan! O, vilket ideal det vore att vara i ett absolut vilt och öde land där det inte finns en människa! Om jag bara inte hade traditionen att försvara!

— — — — —

Gustaf Aguéli.

Obs. stavningen Gustaf med f, inte ve för att inte ge några förevändningar till sabotage. Min adress blir antagligen Mr Gustaf Aguéli, artiste-peintre, Consulat de Suède, Tanger (Maroc).

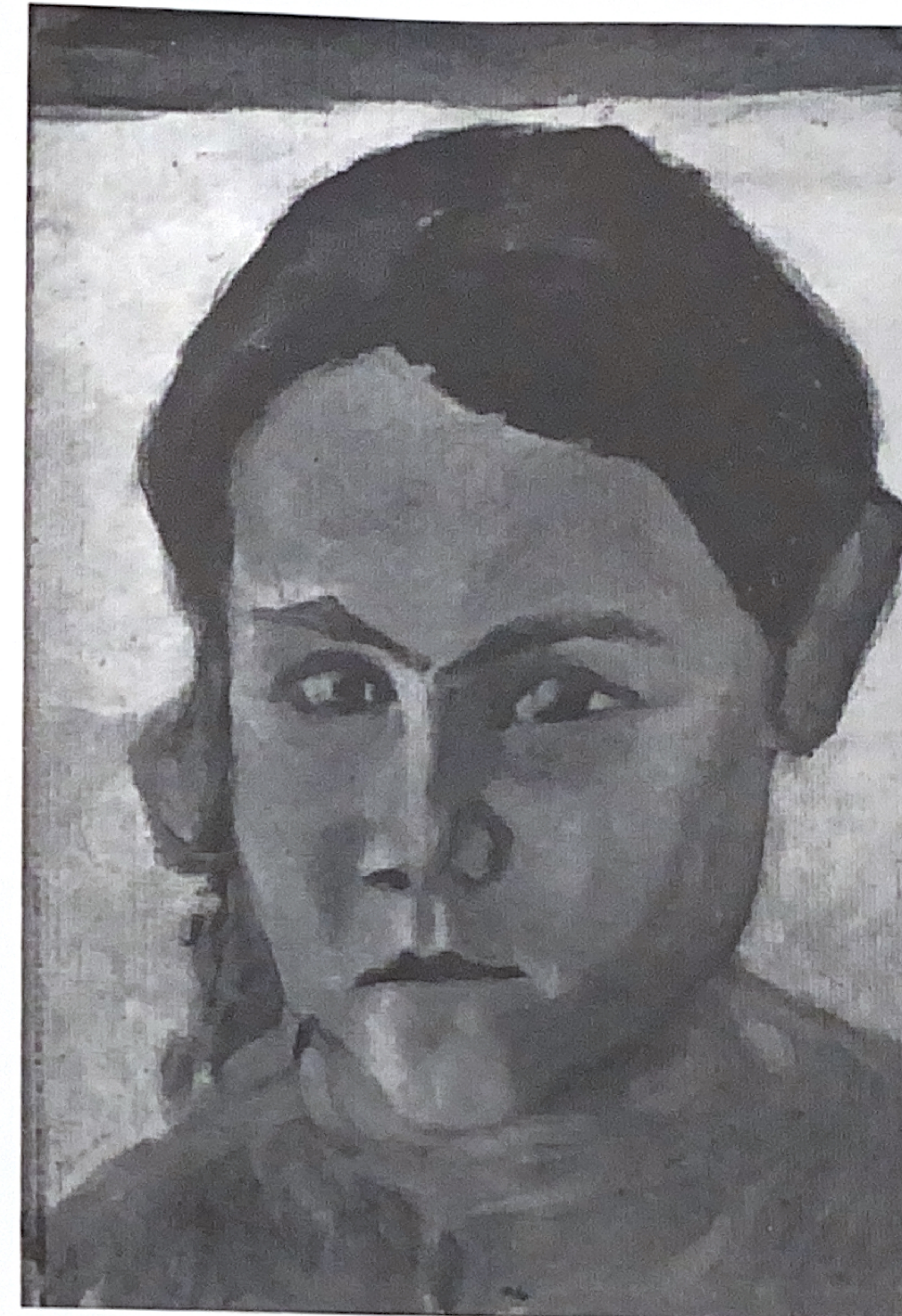
Den 16 februari nytt brev till Bergh, denna gång skrivet i Port Said.

Min käre vän!

Nu är jag äntligen på väg, min resroute blev ändrad för tredje gången och i sista minuten. Jag kan resa härifrån direkt till Barcelona, där jag inte ämnar stanna mer än den strängt nödvändiga tiden. Jag vill återvända hem. Från Barcelona känner jag inte längre vägen. — — — Greve Wachtmeister har gett mig ett rekommendationsbrev till konsuln här, för att jag skall kunna utföra mina målningar och teckningar utan några svårigheter, men man är inte säker på någonting. Om allt går lyckligt, vill jag skicka dig dem från Barcelona, och prins Eugen kommer säkert att bli nöjd med några landskap och flickhuvuden härifrån. Det som jag har gjort i Assiout är målat på genomskinligt papper, mycket starkt. Jag är inte på något sätt tillfredsställd med mitt arbete och jag anhåller om allt ert överseende, men när ni få veta under vilka förhållanden jag har arbetat kommer ni att taga hänsyn därtill. Jag väntar mig ett stort nöje av de spanska museerna. Jag kommer att skriva en kort studie över denna konst, som förefaller mig att vara den intressantaste i Europa.

Han talar om Herrera, Zurbaran, Ribera, Velazquez, Cosso och »t. o. m.» Murillo. Men El Greco och Goya tyckes han ännu inte ha upptäckt. Långt mindre intresserar honom den italienska konsten, med undantag av Tintoretto. »Det är framtidens Italien som jag älskar. Jag har fäst mig därvid, inte för dess artisters skull, men för dess banditer. Det må man hålla i minnet!»

Nästa dag sänder Ivan Aguéli ännu ett sista brev från Egypten till Richard Bergh. Vikten av detta korta brev behöver jag inte understryka.

Flicka, en face. Kat. 255.
Enskild ägo.

Port Said den 17 februari 1916.

Min käre vän!

Se här förteckningen över mina studier som jag ämnar taga med mig. Jag klassificerar dem efter motiv, i motsats mot mina vanor

A) små, 4:o-format som vanliga arabiska böcker (på grund av portföljen). Landskap 71 nummer, av vilka 22 teckningar och 59 målningar, av dessa 19 på starkt, genomskinligt papper

B) format 8 till 6, 16 nummer, av vilka 2 stilleben, format 6, resten landskap, format 6 från Touraine, resten från Egypten.

Din tillgivne
Aguéli.

Följande dag lämnar Ivan Aguéli för sista gången det land där han sammanlagt hade tillbragt tio år av sitt liv, det land som hade varit målet för hans ungdoms drömmar, fältet för hans mannaålders kamp, förtvivlan och segrar.

Samma dag rapporterar svenske generalkonsuln i Kairo till utrikesdepartementet.

Agence
et
Consulat général
de
Suède.

Kairo den 18 februari 1916
No. 8 1 bil.
Ink. U. D.
13 mars 1916.

Svenske undersåten, artisten Gustaf Aguéli, som varit bosatt här sedan flera år och talar flytande arabiska, har av polisen misstänkts föra propaganda bland araberna. I sådan anledning har han dagligen måst inställa sig å poliskontoret, och slutligen i enlighet med bifogade avskrift av skrivelse från den brittiske rådgivaren i Inrikes Departementet, Sir Ronald Graham erhållit order att lämna landet. På tillfrågan vad Aguéli gjort sig skyldig till, kunde Sir Ronald endast anföra, att ingen visste vad Aguéli, som ofta uppträdde i beduinkostym och aldrig umgicks med andra personer än araber, egentligen förehade sig.

Som Aguéli redan förut uttryckt sin önskan att lämna landet, vartill jag lovat förskjuta honom medel, fanns det ingen orsak att protestera mot dessa skäligen svaga beskyllningar. Aguéli delade också denna min åsikt, men påstod sig vara fullständigt oskyldig, vilket jag ej heller har någon orsak att betvivla.

Aguéli har i dag avrest från Port Said till Barcelona å ett spanskt ångfartyg, vartill de militära myndigheterna betalat plats i andra klass och dessutom givit honom 75 francs i respengar. Jag försträckte honom likaledes 150 francs på det han ej skulle befinna sig medellös vid landstigningen, varpå jag naturligtvis ej gör anspråk till ersättning.

Jag har utställt pass för Aguéli.

Vid avresan nämnde Aguéli, som är en mycket excentrisk och ombytlig natur, att han ämnade tillskriva Eders Excellens i ärendet, varför jag ej vill förfela inrapportera vad som verkligen passerat.

Med vördnad
ödmjukligen
C. A. Wachtmeister.

SPANIEN.

Färden över Medelhavet hade varit enbart behaglig. Det måste ha känts underbart för Ivan Aguéli att lyckligen ha sluppit från alla trakasserier och veta att han hade de sista årens konstnärliga skörd i säkerhet med sig ombord.

Natten mellan den 25 och 26 februari 1916 lade ångaren till i Barcelonas hamn. När Aguéli på morgonen kom upp på däck, fann han hustak och

gator höljda av snö. Var detta det land som han hade drömt om en gång i sin ungdom, detta land som han nu helt oförmodat blivit vinddriven till? Inte tecknade sig framtiden, trots befrielsen ur Egypten, så ljus i det ögonblicket. Hans reskassa var slut, i land kände han inte en människa, och här stod han huttrande i den iskalla vinden utan ett överplagg och utan möjlighet att köpa något.

I fjorton dagar fick han gå där, skakande av köld och brännande av feber, innan hjälpen kom. Hur pass allvarligt Aguéli just vid denna tidpunkt längtade hem, hade han kanske ej ens själv innerst klart för sig. Det behövdes bara den minsta yttre ljusning, för att allting skulle te sig i helt andra färger. Han finner allt flera anknytningar till folket och landet; som så ofta är det språket som blir förmedlingsbandet.

Den 19 april beskriver han för Carl Wilhelmson — på franska för censurens skull — sina besvärligheter.

»Men», fortsätter han, »det finns kompensationer. Inte i något främmande land har jag funnit mig så föga främmande som här. Detta är begripligt. Jag känner mina latinska folk. Arabiskan är jag förtrogen med och allt det som är förhistoriskt i Europa intresserar mig livligt. Med zigenarna behöver jag bara tala stockholmsslang för att hava medborgarrätt i undrens värld.

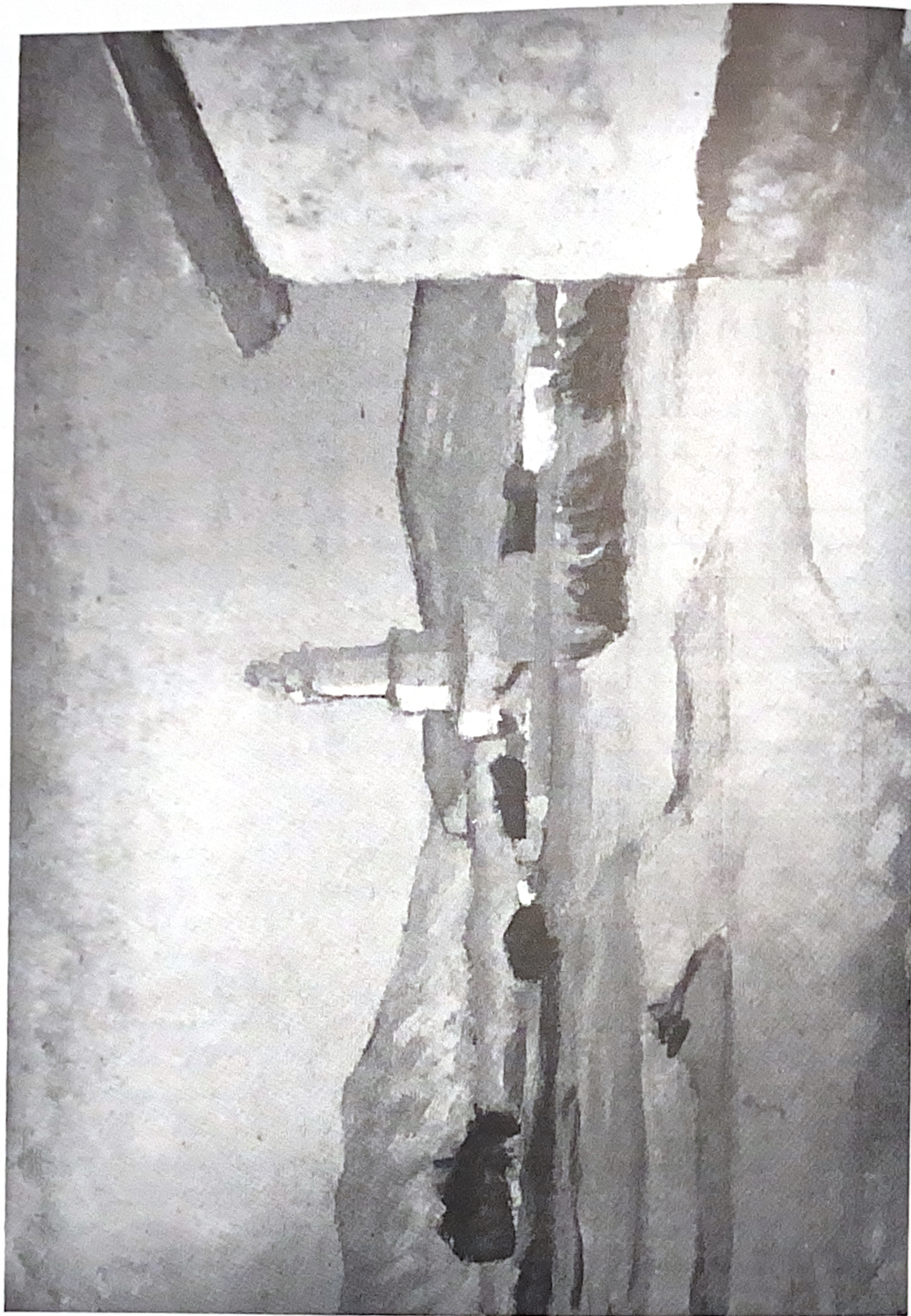
Jag vill skriva en bok om Spanien, men utan tjurar. Jag har inte uppfattat Paris som en bordell. Jag skall inte förblanda Spanien med en tjurfäktare. Det är ett mycket intressant land utan något slaktande.

En sak är viss, den spanska konsten är den vackraste av alla i Europa. De spanska danserna äro beundransvärda. Men här i norra Spanien uppskattar man dem inte. Ingen fäste sig vid en liten dansös som dock var en verklig konstnärinna med sin kropp.

Det var nätt och jämnt att två zigenerskor hade någon liten framgång, kanske på grund av sin skönhet snarare än för sin konsts skull. — — —

Min ställning är så svår den gärna kan vara. Jag vet inte hur jag skall kunna komma hem till Sverige. Jag ämnar skriva en ansökan till utrikesministeriet i Stockholm med anhållan om att bli hemskickad på statens bekostnad. Jag vill be konsuln att understödja denna anhållan, och jag skulle vara mycket lycklig om du och Bergh likaledes kunde skriva en rekommendation för mig. Jag måste i sådant fall resa till Vigo (omkring 80 frs), därifrån till Amsterdam och Esbjerg (Jutland) och vidare Köpenhamn, Malmö etc. etc. Jag kan inte taga någonting med mig, varken målningar, böcker, manuskript eller över huvud taget någonting. Jag har kunnat föra ut mina målningar ur Egypten, tack vare det intresse, som greve Wachtmeister godhetsfullt har velat visa mig, liksom den älskvärdhet som de engelska hamnmyndigheterna lagt i dagen. Men där hade jag att göra med kända personer. Från Spanien till Sverige — det är det okända. Posten tar inte emot postpaket. Fartygskaptenerna avböja varje ansvar vad beträffar målningar, teckningar, manuskript och böcker som inte är engelska böcker. Men nu har jag med mig en samling mycket dyrbara arabiska böcker Om jag hade vetat detta skulle jag ha lämnat dem i Egypten.

I väntan på bättre dagar skall jag försöka att göra några översättningar från

Landskap med torn. Kat. 241.
Tillhör Göteborgs konstmuseum.

spanska och katalonska. Jag skickar två av dem i dag som jag gjorde för en vecka sedan . . .

Skulle jag inte kunna få någon hjälp av något sällskap för att hjälpa konstnärer som den nuvarande situationen har försatt i svårigheter? Jag äger absolut ingenting.

Nedslagen att besvära dig med mina små personliga affärer,

din tillgivne vän
Gustaf Aguéli.

Adr.: Consolado de Suecia. Barcelona.

Samma dag skriver Aguéli ännu ett brev till Wilhelmson, där han talar om översättningar som han önskar få placerade »för att förtjäna några sous».

»Jag förbereder en bok om den spanska konsten som jag beundrar, liksom en studie om Catalonien, språket, litteraturen, konsten och folket. Jag förstår ingenting av politik och finans i den katalanska frågan. Jag ser bara utslagen av rasens själ.

Min ställning är utomordentligt vansklig. Jag vill återvända till Sverige och jag saknar medel både att resa och att stanna.»

Ett ögonblick tycks det ljusna. Aguéli har mäktiga gynnare där hemma, främst prins Eugen, som fattat ett allt varmare intresse för detta hjälplösa geni. Det kommer respengar, hemresan är bestämd och allting är klart, men den 4 april anländer ett telegram till fru Agelii (på engelska):

»Missade marsbåten lämnar med nästa ångare telegrafera ytterligare hundra kronor.»

Barcelona 27 juni 1916.

Direktören för Nationalmuseum, Artisten Herr Richard Bergh.

Hedersbror,

Omöjligt komma härifrån, men vore ej hemlängtan o. oron for morgondagen så skulle jag ej beklaga mig. Sedan sex veckor tillbaks målar jag flitigt o. kommer nog göra bra saker. Har målat in mig i landskapet här på kort tid. Spanien är ett idealland för målare.

Har skrivit till en Herr Edv. Vestberg, docent eller prof. i Uppsala, gammal kamrat till mig, att söka ordna mina affärer för mig, hemma och annorstädes. Skulle han för att lyckas häruti behöva anbefallningar, så vågar jag lita på ett gott ord från dig för mig. Finns ej pengar hemma, så måste jag söka få resa hem på statens bekostnad, o. det är det formaliteter med.

Den målning jag nu gör är omedelbara fortsättningen på min första Gotlandsperiod, innan jag reste ut. Har slopat alla teorier, d. v. s. reducerat dem till följande: 1:o o. viktigast: Man är aldrig nog enkel, 2:o o. *nästan* lika viktigt: Man är aldrig nog nära in på naturen. Medlen äro viktigare än ändamålet liksom i occultism o. tvärtom förhållandet i politik. Konsten är svartsjuk, då man sysslar med den så får man låta bli

Jakobsbergs bibliotek

Låntagar-id: 108323

Reservation

2023-05-30

Hämtas på: Jakobsberg

FJÄRRLÅN

Titel

Gauffin, Axel, 1877-1964, Ivan

Agueli. D. 2 1941

Etikett

80030655112

FJÄRRLÅN

Kommentar:

gad: Jakobsberg-J info

Jakobsbergs bibliotek

Org.nr: 212000-0043
Vapnarstråket
177 30
Järfälla
08-580 291 59
www.jarfalla.se/bibliotek

KVITTO

Kvitto nr: 22278 2023-05-30 16:42:42

Kassa: 1
Saljare: Personal 40,00 kr

Fjärrlåneavgift
ArtNr: 1006
2 x 20,00 kr 40,00 kr

40,00 kr

ATT BETALA

	Belopp	Netto	Brutto
		40,00	40,00
Swish	0,00		

Landskap med bäck. Kat. 219.
Enskild ägo.

allt annat. Jag tror att lagen: *Med enklast möjliga medel göra så »likt» som möjligt,* är den allena saliggörande; o. att det inte finns någon annan målarlära. Någon dag då jag känner mig för dum för att måla, så skall jag utveckla temat, o. visa att det är universellt.

Vill föreslå en sak, antingen för Nationalmuseum eller för Konstnärsförbundet. En samling efemerider av strödda konst- o. estetiknotiser, tidningsnummer (ej årgångar), t. o. m. *urklipp* skämttidningar, som ofta äro bra tecknade, i synnerhet i Barcelona, kataloger, t. o. m. ej illustrerade, reproduktioner t. o. m. illustr. brevkort o. s. v. Resande artister eller konstvänner, då de se något som faller dem i ögonen, så i stället för att kasta bort det så sända de det till Stockholm Jag försäkrar att på detta sätt kan man på kort tid få ihop det intressantaste arkivet för dagens konst *alldeles gratis.* En konstvän ordnar nog det där alltihop »con amore». Fundera på saken o. tala med Herr Gauffin om det! Jag skulle kunnat sända hem ett par klädkorgar fulla bara ifrån Barcelona.

Hur mår Nordström?

Med vördnadsfulla hälsningar till hela familjen,

I aktningsfull vänskap

Gustaf Aguéli

Consulado de Suecia, *Barcelona.*

Landskap med sandkullar och havsbukt. Kat. 214.
Tillhör Västerås konstförening.

Men Aguéli försöker efter sin gamla taktik flera vägar jämsides med varandra. Den 30 juni skriver han till modern, och följande dag vänder han sig till Carl Wilhelmson, denna gång på svenska.

Jag har ej gjort mera översättningar, ty jag blev i stånd att måla, o. ligger i närheten av Barcelona. Vacker trakt, hittills, men dyrt, jämförelsevis, o. jag vill resa annorstädes. Så har aldrig målare varit här förut, så att folk fly som för människoätare, då jag ber att få rita av dem. I längden bli de tama, förstås, men jag kan ej vänta.

Vägen är minst lika viktig som målet, om ej viktigare. Jag är ej så missbelåten med vad jag gör, ty jag ser att det blir bra så småningom. För tillfället högst indisponerad, vilket är ovant här.

Jag är rädd för morgondagen.

Brevet är fullt av hemlängtan — alla olika vägar att skaffa medel till hemresan anbefallas.

»I värsta fall, som sista resursen, begäran om hemresa på statens bekostnad, gjord hos utrikesministern. Jag blev erbjuden generalkonsulns i Kairo anbefallning för denna

begäran, men så kom det sig att jag ej behövde den. O. jag tog ett litet säkert för ett större osäkert. Generalkonsuln i Kairo, greve Wachtmeister, kan intyga att det verkligen är krigsförhållandena som satt mig i knipan, detta utan mitt förvållande.

Jag har ej glömt att du så många gånger hjälpt mig, men största tjänsten jag fått var då du en vinterdag i Stockholm erbjöd mig arbeta på din atelier. Ty sålunda kom jag på målarfot igen.

Tillgivne vännen
Aguéli.

Aguéli skriver till modern den 11 juli att den trakt där han bor är en av de dyraste i Spanien. Han vill söka taga sig över till nordvästra Spanien, där det är billigare att leva och lättare att få lägenhet hem.

»Vistelsen i Spanien har varit mig till stor nytta både till kropp o. själ. Målningen går bra. Jag kan gå en o. en halv à två mil i ett sträck; o. vanligen går jag en mil (10 kilometer) på en timme o. fyrtiofem minuter. Det är ingenting att skryta med, förstås, men för en gråhårig man är det ej så illa.

I ett nytt brev av den 15 juli till modern heter det:

Kära mor,

Här är allting stilla o. lugnt, oaktat strejkerna. Spanjorerna äro stränga men ofreda ingen fredlig person. Min hemlängtan har andra orsaker. Jag vill komma hem o. ta' igen mig, måla ungdomstrakterna, Gotland på sommaren o. hösten, Dalarne på vintern o. våren, möjligen i Blekinge, eller på Västkusten. En Hälsingborgare här har talt så vackert om sin hemtrakt, så jag har lust att måla den på våren. Sveriges största landskapsmålare, Karl Nordström, har rått mig till Kullen. Det är fullt med vackra saker i Salatrakten också, ifrån Stingtorpet o. Möklinta hela vägen norrut, Näckenbäck, Säter, Insjön o. Siljan. Jag skulle gärna vilja ha' tag på Gabrielson. I hela Kalmar o. Blekinge trakten kan jag få goda vänner genom en hedersman till gammal målare, som jag är god vän med. O. i Västervik har jag numera den präktige Alyhr som bevarat så samvetsgrant mina Gotlandstavlor från 1890 i hela 20 år!

Tillgivne sonen
Gustaf Aguéli.

Hur Aguélis inställning till personer kunde växla framgår på ett slående sätt av hans mycket skiftande omdömen om den italienske målaren och kritikern Boccioni. I ett tidigare citerat brev till Richard Bergh, daterat den 4 januari 1916, höjer Aguéli Boccionis nyutkomna arbete, *Pittura scultura futurista* till skyarna. Nu tar han i ett nytt brev, daterat den 27 juli 1916 till samme adressat, åter upp boken till debatt, och denna gång ser han på den med helt andra ögon.

Hedersbror,

Måste skriva till dig o. ge luft åt mitt missnöje. Jag nagelfar på lediga stunder *Boccioni*: Pittura scultura futurista (Dinamismo plastico) Ed. Poesia, 61 Corso Venezia 61, *Milano*. Jag har redan talt med dig o. andra om boken, som en av de lärorikaste i

ämnet, entusiastisk, combattio o. här o. där bra tankar, samt ofta bra uttryck. Men hör nu. På en helsida (p. 289)[1] skäller karlen på skandinaverna, d. v. s. deras målare. Å andra sidan har jag aldrig blivit bestulen med sådan »desinvolture» som av Sr. Boccioni. Det är en småsak att bevisa att tre fjärdedelar av hans estetik är alldeles den som jag uttryckt i Pages dédiées à Mercure (jan. o. febr. 1911) o. Pages dédiées au. Soleil (febr. 1911). Hans bok trycktes 1914. Hans första föredrag i circolo artistico Roma hölls den 29 maj 1911, o. han hade då föga klara uppfattningar om saken. För övrigt så *målade* jag det där redan 1890; som I veten. Av den fjärde fjärdedelen så är hälften (moderniteten) tagen ur Zola's bok »L'œuvre» eller Huysmans' »L'art moderne». Den andra hälften är originaliteten hos Motvalls käring. De säga »nej» bara för att andra säga »ja». Det kan ju vara skämtsamt en liten tid, ty det är lite' som roar barn. Men inte får det vara för länge, inte. I många fall ha' de gjort en estetik av sin astigmatism, en sorts snedsynhet man får i moderna rum med illa ditsatta fönster. Jag är den mest normala människa som finns, o. jag har aldrig kunnat måla inomhus, under tak, i synnerhet därför att jag blir virrig på ögonen då jag kommer in i rum som äro byggda senare än 1600-talet[2].

Jag skall skriva ett svar på Boccioni, o. då tjuven skryter med mina ägodelar, så skall jag rosa honom, förstås. Det är nog enda sättet att få mitt igen.

Talar bara om en enda punkt, den minst viktiga. Han säger att »simultaneità», det uttrycket har ingen använt före honom.

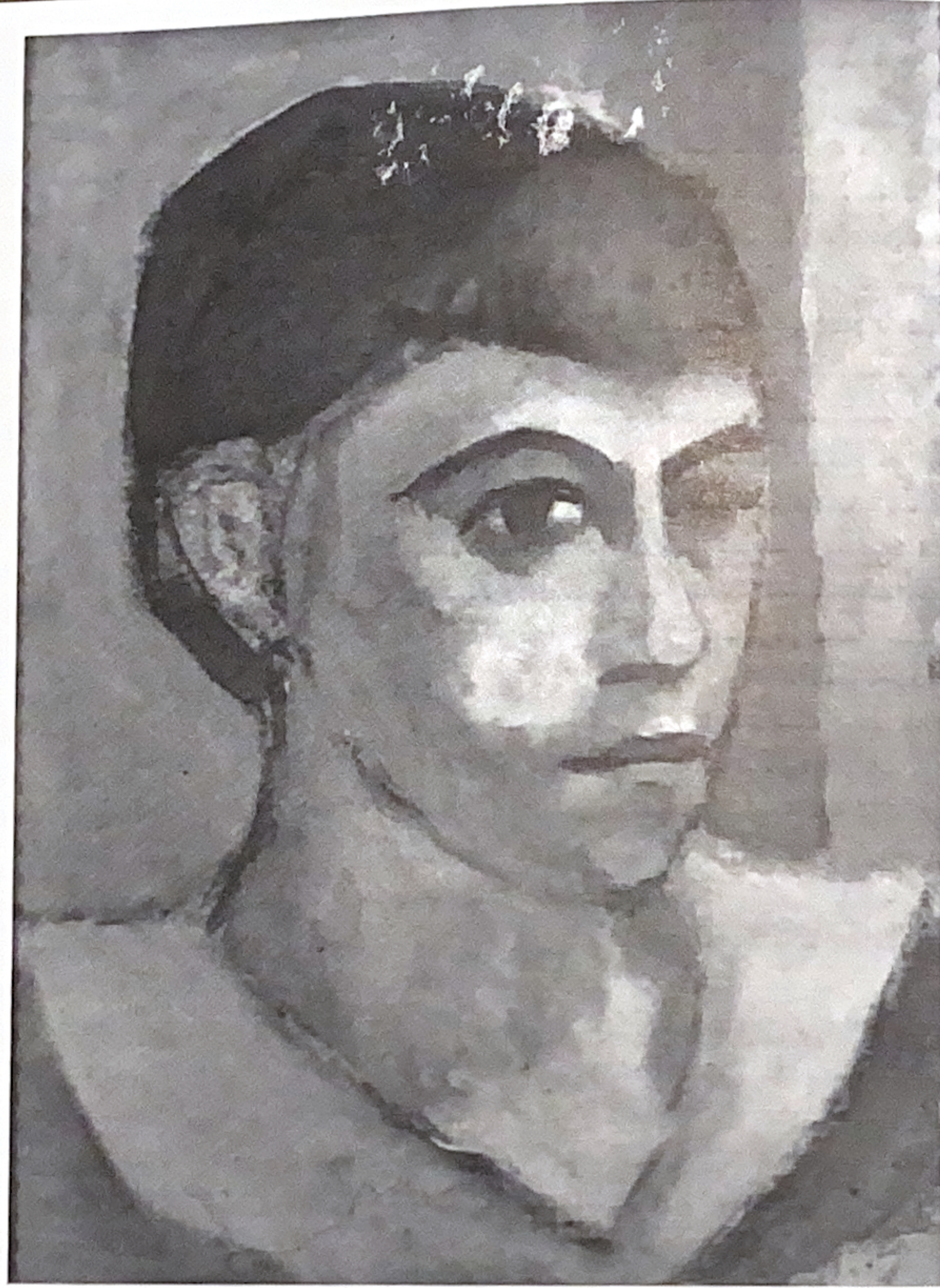
Ett helt kapitel, det 16:de, är ägnat åt simultaneiteten.

I Pages dédiées à Mercure talte jag mycket om saken, anförande att Spaniens o. Arabiens konst hade högsta, Kinas konst den minsta graden av simultaneitet, att italienska konsten låg närmare den kinesiska än den spanska polen, samt att Fransmännens konst låge närmast intill Spaniens, o. s. v., o. s. v. Jag talte om den saken som om det vore ett »lieu-commun». Då jag var liten så läste jag i en Uppsala-bok om estetik (prof. Nyström eller en av prof. Boströms lärjungar, det minns jag ej så noga) något om *succession* o. *simultaneitet* i skönhetskänslan. Det var för övrigt det enda förståndiga det fanns i den luntan. Men vad dom visste i Uppsala redan på 1880—1890-talet, det är ju gammalt som gatan o. rakt ingenting att fjädra sig över.

Har sett här i Barcelona *Vittorio Pica*: Arte et Artisti nella Suezia dei nostri giorni. Milano in 4° (anno) pr. 30 lire. Det är bra att en sådan bok finnes, men den ska göras om. Här hade författaren ett gott tillfälle att tala om svenska landskapets historia, då nu en av de bästa målarna av svenska naturen (vinter för övrigt) är en italiensk författare. Den poetiska virgilianska uppfattningen eller arkadistiska av svenska landskapet fann sin höjdpunkt i Edw. Bergh. Vi måste erkänna att Karl Nordström har satt tekniken på rätt väg. Prins Eugens första period, lyriken, folkvise-elementet. Hans andra period »Kirunas altartavla», den dekorativa sidan. Wilhelmson är nog bäst att återgiva den stora, nästan ängslande melankolien i vårt bleka sommarljus. Han o. Nordström komplettera varandra. Det kunde naturligtvis inte S:t Pica se i förbifarten. Men att han inte fick tag i någon som talte om för sig hur det hänger ihop. Men jag har ej läst boken, bara bläddrat i'n på disken på boklådan.

I högaktningsfull vänskap
Gustaf Aguéli.

[1] Följer kopia.
[2] Detta är ej av religion eller spöken, utan helt enkelt därför att arkitekterna äro nöt som ej kunna göra fönster utan att blända folk.

Studiehuvud. Kat. 252.
Tillhör Västerås konstförening.

Den 14 augusti sänder Aguéli Wilhelmson ett av sina temperamentsfulla brev:

B. B.

Tack för brevet. Skriver kort o. gott, ty vi ha full revolution här o. oro i hela Spanien. Det har jag förutsett o. skrivit hem om sedan nära två månader; men i mitt älskliga fäderne så har jag alltid varit ansedd såsom mindre vetande; o. alltsedan barnaåren, så har jag måst haft advokat för mig hos mina egna föräldrar, inte bara då o. då, utan nästan för jämnan.

Kära bror, då du kommer till Sthlm i höst, så ruska *litet* på dig o. *än mer* på de andra. I alla fall orolig för Berghs tystnad. »Oblomoff» synes snarare vara svensk artist än rysk junker. Känner du ej igen'en så läs Gontcharoff's bok om typen. Bergh får gärna säga »Sjas åt h-te» åt mig, bara han säger ngt. Har det kommit fnurra på tråden, så

är det lätt för mig att få bort den med gott samvete o. lite målning, bara jag får veta hur'an ser ut och hur'an kommit dit.

Si, jag har Israels barn emot mig, ehuru jag gjort allt möjligt för att ha fred med dem.

Jag vet gott, att både du, Bergh, Hallström o. t. o. m. Prinsen ej ha mera penningar än vad I behöven för Edra egna ansikten i dessa dåliga tider. Men jag vet det finnes hjälpkommittéer för artister i nöd. Vad det är för sort, som står i spetsen för dem, det vet jag ej, men så pass förståndiga äro de välan, att de skämmas för att säga nej åt så fina karlar och bra målare som I ären. O. det är allt som behöves för tillfället. Kommer jag hem, så reser jag direkt o. målar landskap hos ngt gammalt hederligt bekant bondfolk i Dalarna eller på Gotland, som hjärtegott ge mig gästfrihet av vad som finnes tills vidare. Granna landskap, vår och vinter i Dalarne, höst o. sommar på Gotland. Dem kan jag utantill som »Fader Vår» både rätt- o. bakfram, naturali-, véri-, synteti-, kubi-, futuri- etc. etc. etc. -stiskt.

Beklagligt, missförståndet med Per Hallström. Herr Gauffin skrev så *klart o. tydligt* att P. H. *skänkt* den usla duk av mig han kunnat tåla på sin vägg så länge. Det är nära tre år se'n jag vetat det med full visshet, o. då jag hörde det för första gången, så fick jag bara *en* tanke o. tog bara *ett* beslut: ge han ngt annat mycket bättre i stället. Detta är 1:o) min skyldighet, 2:o) nytta och nöje att ha en tavla på hans vägg. Säg det åt-'an, så att missförståndet går bort o. inte kommer igen mera.

Vill ej besvära P. H. i otid, ty jag har högviktigt att be han om. Jag har fått tillåtelse (att) översätta från Catalá en av Iberiens märkligaste författare, Santiago Rusiñol. Vill härmed intressera han för det litterära Cataluña, som är *högst intressant.* Så har jag Gentlemannaboken fr. arabiskan samt ett par små arbeten i exoterisk o. esoterisk islam av min vördade sheikh, Sidi Hosafi, Cairo; Djurboken (Lull) är för dig *att illustrera* för barnen på juletid. Garrida's Cervantes skall omarbetas. Är bra, men duger ej att börja med. Du ska få en artikel för G. H. T. om revolutionen i Barcelona, som nog blir antagen såsom varande brännheta verkligheten.

Si, jag har en oförklarlig ostracism emot mig hos tidningar och förläggare. Jag vill ha förklaringen på't o. få bort'et.

O. så en duktig kritik över den utmärkta franska målarutställningen maj—juni i Barcelona. Den bästa utställning av fransk konst jag någonsin sett.

Santiago Rusiñol är god vän med franska konsuln här, o. mina översättningar av han komma snabbt och hinderfritt över till Sthlm. Då ska' jag försöka få tillåtelse sända tavlor också, men jag måste först ha H. K. H:s tillåtelse samt Bergh's. Innan jag får deras tillåtelse så vill jag ej säga ett ord om saken här.

Med ett par timmars praktisk tanke på den olycklige skrivaren av dessa rader så hjälper du han mycket bättre än med pengar, som du behöver själv som familjefader i främsta rummet.

Tjänsteandarna på hotellet komma in o. tala om att det knastrar gevärseld överallt i staden. I går såg jag stor varietéteater med röda korsflaggan på o. ambulanssoldater, utsjasade o. nedslagna, på alla gator.

Tillgivne vännen
Gustaf Aguéli.

Den 16/VIII. Upproret i full gång. Dem dunsa kanon på varandra. I den arla morgonstunden, en liten frist att gå' o. köpa mat på o. få sig en bit kött till kattfan.